

Forventningsundersøkelsen 1.kvartal 2003

Forventning om lavere lønnsvekst og økt lønnsomhet i bedriftene

Bedriftslederne, som deltar i Norsk Gallups forventningsundersøkelse, forventer en lønnsvekst i sine bedrifter på 2,9 prosent fra 2002 til 2003. Dette er en nedgang på 0,7 prosentpoeng fra 4. kvartal i fjor. Samtidig er det flere ledere som tror at lønnsomheten i egen bedrift vil øke kommende 12 månedene.

Om undersøkelsen:

Norsk Gallup har fått i oppdrag av Norges Bank å gjennomføre kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs og renteutviklingen blant eksperter i finansnæringen og akademia, partene i arbeidslivet, næringslivsledere (for bedrifter med 20 ansatte eller flere) og husholdningene. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Undersøkelsen er hittil gjennomført fem ganger. Økonomene innenfor akademia, finansnæringen og partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner blir intervjuet via e-post hvert kvartal, til forskjell fra næringslivslederne og husholdningene som blir intervjuet via telefon samme antall ganger i samme periode. Den første undersøkelsen ble gjennomført i februar 2002. Undersøkelsen for inneværende kvartal er gjennomført i tidsrommet 5. februar til 11. februar 2003, altså før Norges Bank vedtok å redusere foliorenten og D-lånsrenten med 0,5 prosentpoeng onsdag den 5. mars 2003.

Forventningsundersøkelsen er i sin helhet lagt ut på våre nettsider under området Bank og finans / økonomiske prognoser. På grunn av enkelte vesentlige endringer de første kvartalene vil det på noen av spørsmålene ikke være oppgitte tallverdier for tidligere kvartal.

A. Kort sammendrag av enkeltresultater for økonomieksperter

Forventninger om både lavere prisstigningen og lavere lønnsvekst neste 12 måneder

Forventningene til prisstigningen om 12 måneder blant landets økonomieksperter har avtatt med 0,2 prosentpoeng fra 2,1 prosent i 4. kvartal i fjor til 1,9 prosent i 1. kvartal i år. Forventningene til årlig inflasjon om to år (2,4 %) og fem år (2,5 %) er uendret. På to og fem års sikt er det med andre ord forventninger om en stabil prisutvikling på nivå med Norges Banks inflasjonsmål.

Forventningene til årslønnsveksten fra 2002 til 2003 er redusert med 0,2 prosentpoeng, fra 4,7 prosent i 4. kvartal til 4,5 prosent i 1. kvartal. Økonomieksperter tror neste års årslønnsvekst blir 4,2 prosent.

Stadig flere økonomer tror på svekket kronekurs

Et stort flertall av økonomene i utvalget forventer at kronen målt ved konkurransekursindeksen skal svekke seg på et års sikt. Andelen i utvalget som tror på svekket kronekurs om 12 måneder har økt fra 65,9 prosent i 4. kvartal og opp til 72,5 prosent i 1. kvartal. Andelen i utvalget som forventer en styrket kronekurs om 12 måneder har gått beskjedent fra 4,9 prosent i 4. kvartal og opp til 7,5 prosent i 1. kvartal. I 1. kvartal er gjennomsnittlig forventet svekkelse av kronen om 12 måneder, målt ved konkurransekursindeksen, 3,9 prosent.

B. Kort sammendrag av enkeltresultater for partene i arbeidslivet

Partene i arbeidslivet forventer lavere prisvekst på sikt

Arbeidslivsorganisasjonene har oppjustert sitt estimat for prisstigning neste år fra 2,4 prosent i 4. kvartal til 2,5 prosent i 1. kvartal. Forventningene til den årlige prisstigningen om to og fem år er derimot nedjustert med henholdsvis 0,3 prosentpoeng og 0,2 prosentpoeng, til 2,4 prosent.

Partene i arbeidslivet forventer at lønnsveksten i år blir 4,7 prosent. Dette er 0,4 prosentpoeng høyere enn hva de forventet i 4. kvartal i fjor. Neste år tror de at årslønnsveksten vil bli 3,9 prosent.

C. Kort sammendrag av enkeltresultater for næringslivslederne

Næringslivsledere forventer lavere lønnsvekst og økt lønnsomhet

Næringslivslederne tror lønnsveksten i egen bedrift blir 2,9 prosent i år. Dette er en nedgang på 0,7 prosentpoeng. De samme lederne tror at lønnsveksten neste år blir 3,0 prosent.

Nær halvparten av næringslivslederne i undersøkelsen antar samtidig at lønnsomheten i egen bedrift vil bli styrket de neste 12 månedene. Dette er en økning på 8,5 prosentpoeng fra 4. kvartal til 1. kvartal. Samtidig er andelen som tror på svekket lønnsomhet i egen bedrift de neste 12 månedene redusert med 7 prosentpoeng, fra 22,9 prosent i 4. kvartal til 15,9 prosent i 1. kvartal. Om lag en tredjedel av bedriftslederne tror at lønnsomheten i egen bedrift ikke vil endres. Denne andelen har holdt seg stabil fra 4. kvartal til 1. kvartal.

D. Kort sammendrag av enkeltresultater for husholdningene

Forventning om høyere prisvekst på lang sikt

Husholdningene forventer en inflasjon på 3,3 prosent neste 12 måneder. Dette er om lag på linje med hva som ble forventet i forrige kvartal. Inflasjonsforventningene de neste 2-3 årene har imidlertid økt med 0,3 prosentpoeng fra 4. kvartal til 1. kvartal. Husholdningene tror nå at årlig inflasjon på 2-3 års sikt vil bli 4,1 prosent.

Husholdningene forventer at lønnsveksten de kommende 12 månedene vil bli 5 prosent. Dette er en nedgang på 0,5 prosentpoeng fra 4. kvartal.

Indeks (tabeller og grafer):

Økonomiekspertene

1. Forventet prisstigning om 12 måneder
2. Forventet prisstigning om 2 år
3. Forventet prisstigning om 5 år
4. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
5. Forventet årslønnsvekst for neste år
6. Forventet årslønnsvekst om 5 år
- 7a. Forventet utvikling i kronekursen om 12 mnd.
- 7b. Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 mnd.

Partene i arbeidslivet

8. Forventet prisstigning om 12 måneder
9. Forventet prisstigning om 2 år
10. Forventet prisstigning om 5 år
11. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
12. Forventet årslønnsvekst for neste år

13. Forventet årslønnsvekst om 5 år

Næringslivslederne

- 14. Forventet generell prisstigning om 12 måneder
- 15. Forventet generell prisstigning om 2 år
- 16a Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser neste 12 mnd
- 16b Bevegrunner til endring av innkjøpspris
- 17a Forventet økning i bedriftens utsalgspriser neste 12 mnd
- 17b Bevegrunner til endring av utsalgspriser
- 18 Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift i år
- 19 Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift neste år
- 20 Forventet endring på innskudds- og lånerenter i Norge neste 12 mnd
- 21 Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 mnd
- 22 Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 mnd
- 23 Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden
- 24 Antatt antall ansatte om 12 mnd

Husholdningene

- 25a. Oppfatning av prisendring siste 12 mnd
- 25b. Oppfatning av prisendring siste 12 mnd i prosent
- 26a. Forventet prisendring neste 12 mnd
- 26b. Forventet prisendring neste 12 mnd i prosent
- 27 Forventet prisvekst om 2-3 år
- 28a Forventet lønnsutvikling om 1 år
- 28b. Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent
- 29. Forventet renteutvikling neste 12 mnd

Ansvarlige for undersøkelsen er Bank & Finansavdelingen i Norsk Gallup Institutt ved:

Erling Berrum (prosjektleder)

Telefon: 23291760

Telefaks: 23291601

E-post: erling.berrum@gallup.no

Bente Pettersen (avdelingsleder)

Telefon: 23291761

Telefaks: 23291601

E-post: bente.pettersen@gallup.no

Spørsmålsliste

Til økonomieksperter og partene i arbeidslivet:

1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
2. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
3. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
4. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2003?
5. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2004?
6. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?
- 7a) Tror du den effektive kronekursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, svekket eller uendret?
- 7b) Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg? (Hvis svart styrket eller svekket i spørsmål 7a)

Spørsmål 1-7b går til økonomieksperter i finansnæringen og academia og spørsmål 1-6 går til partene i arbeidslivet.

Til næringslivslederne:

1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, er om 12 måneder?
2. Hva tror du prisstigningen er om 2 år?
- 3a. Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
- 3b. Hva mener du vil være de viktigste årsakene til at veksten i bedriftens innkjøpspriser vil øke mer/mindre enn i foregående periode? (Hvis svart øker mer eller mindre i spørsmål 3a)
- 4a. Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
- 4b. Hva mener du vil være de viktigste årsakene til at veksten i disse prisene vil øke mer/mindre enn i foregående periode? (Hvis svart øker mer eller mindre i spørsmål)
5. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2003?
6. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2004?
7. Tror du nivået på innskudds- og lånerenter i Norge vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?
8. Hvor mye betyr renten for bedriftens investeringsbeslutninger, på en skala fra 1 til 10, der 1 er svært lite og 10 er svært mye?
9. Har lønnsomheten i din bedrift blitt bedre, blitt svekket eller vært uendret de siste 12 mnd?
10. Tror du lønnsomheten i din bedrift vil bli bedre, bli svekket eller holde seg uendret de neste 12 mnd.?
11. Sammenlignet med ett år tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, færre ansatte eller like mange ansatte?
12. Tror du bedriften om 12 mnd. Vil ha flere ansatte enn i dag, færre ansatte eller like mange?

Til husholdningene:

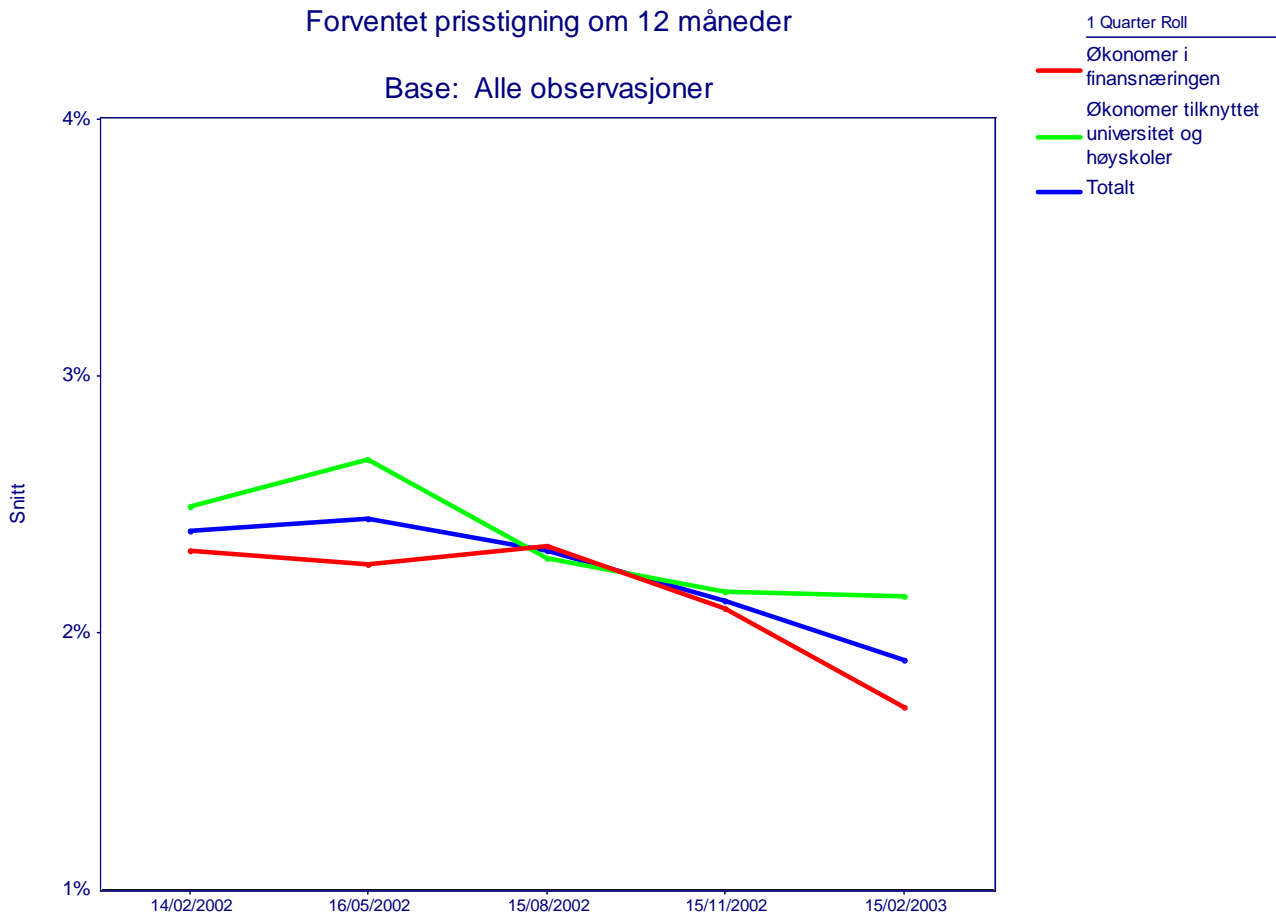
- 1a. Sammenliknet med for 12 måneder siden, synes du prisene på varer og tjenester er mye høyere, litt høyere, om lag uforandret eller lavere?
- 1b. Omtrent hvor mye tror du prisene har endret seg målt i prosent?
- 2a. Tror du i løpet av de neste 12 månedene at prisene vil vokse raskere enn i dag, vokse med samme takt som i dag, vokse, men saktere enn i dag, være uendret eller være noe lavere enn

i dag?

- 2b. Sammenliknet med dagens prisnivå, hvor mange prosent tror du prisene kommer til å stige de nærmeste 12 månedene?
3. Hva tror du den generelle prisveksten blir om 2-3 år, målt i prosent?
- 4a. Tror du at lønnen eller pensjonen din om ett år vil ha økt mer, mindre eller omtrent like mye som den har gjort de siste 12 månedene?
- 4b. Omtrent hvor mye tilsvarer den forventede økningen i prosent?
5. Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?

Økonomiekspertene:

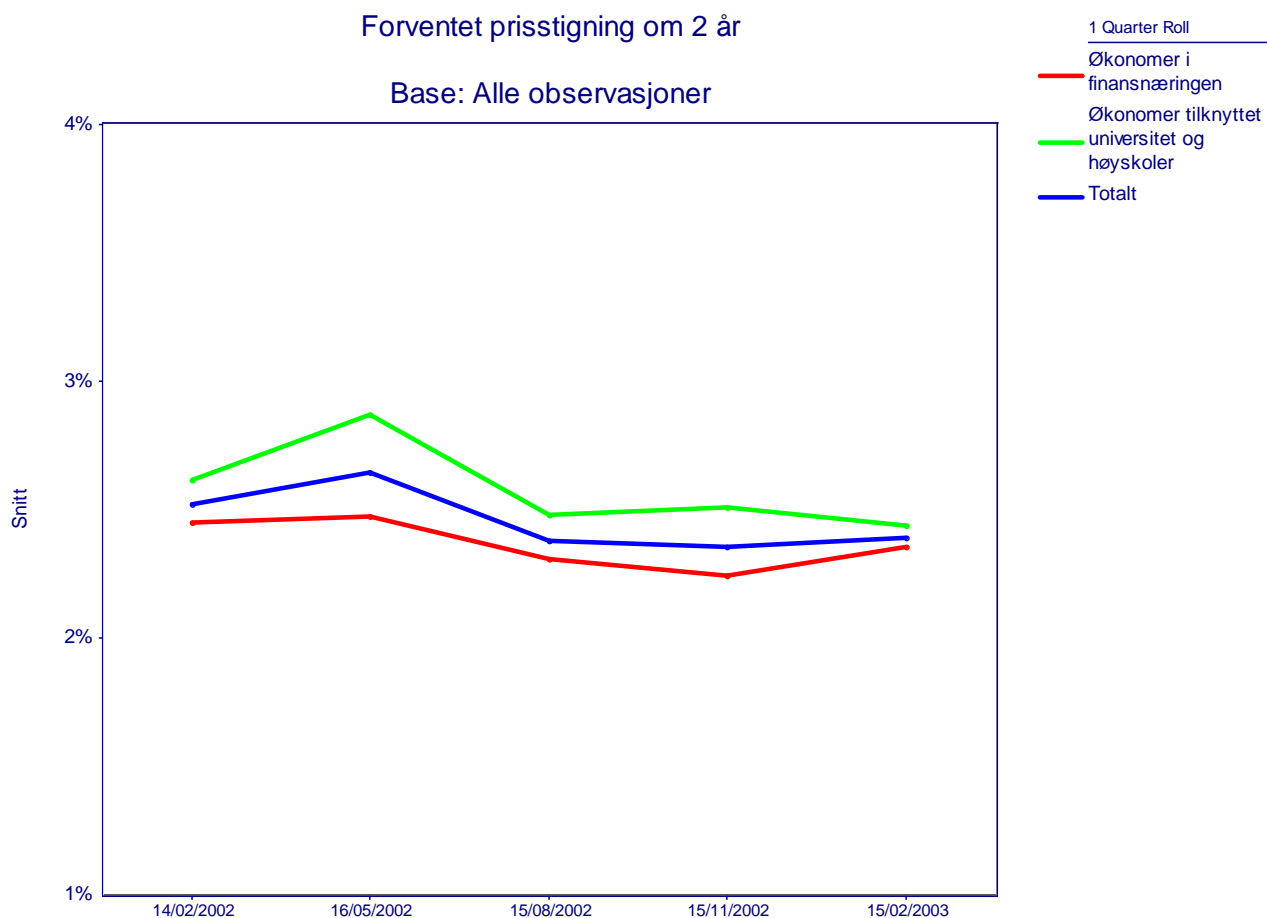
1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

Forventet prisstigning om 12 måneder		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Økonomer i finansnæringen	Gjennomsnittlig verdi	2.1	1.7
	Laveste verdi	1.5	-1.0
	Høyeste verdi	3.0	2.5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler	Gjennomsnittlig verdi	2.2	2.1
	Laveste verdi	1.5	0.5
	Høyeste verdi	3.0	2.8
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2.1	1.9
	Utvalg	41	40

Ekspertenes samlede forventninger til prisstigningen om 12 måneder fortsetter å falle. I 1. kvartal er estimatet 0,2 prosentpoeng lavere enn 2,1 prosent i 4. kvartal. Økonomer i finansnæringen har nedjustert sine estimat fra 2,1 prosent i 4. kvartal til 1,7 prosent i 1. kvartal.

2. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

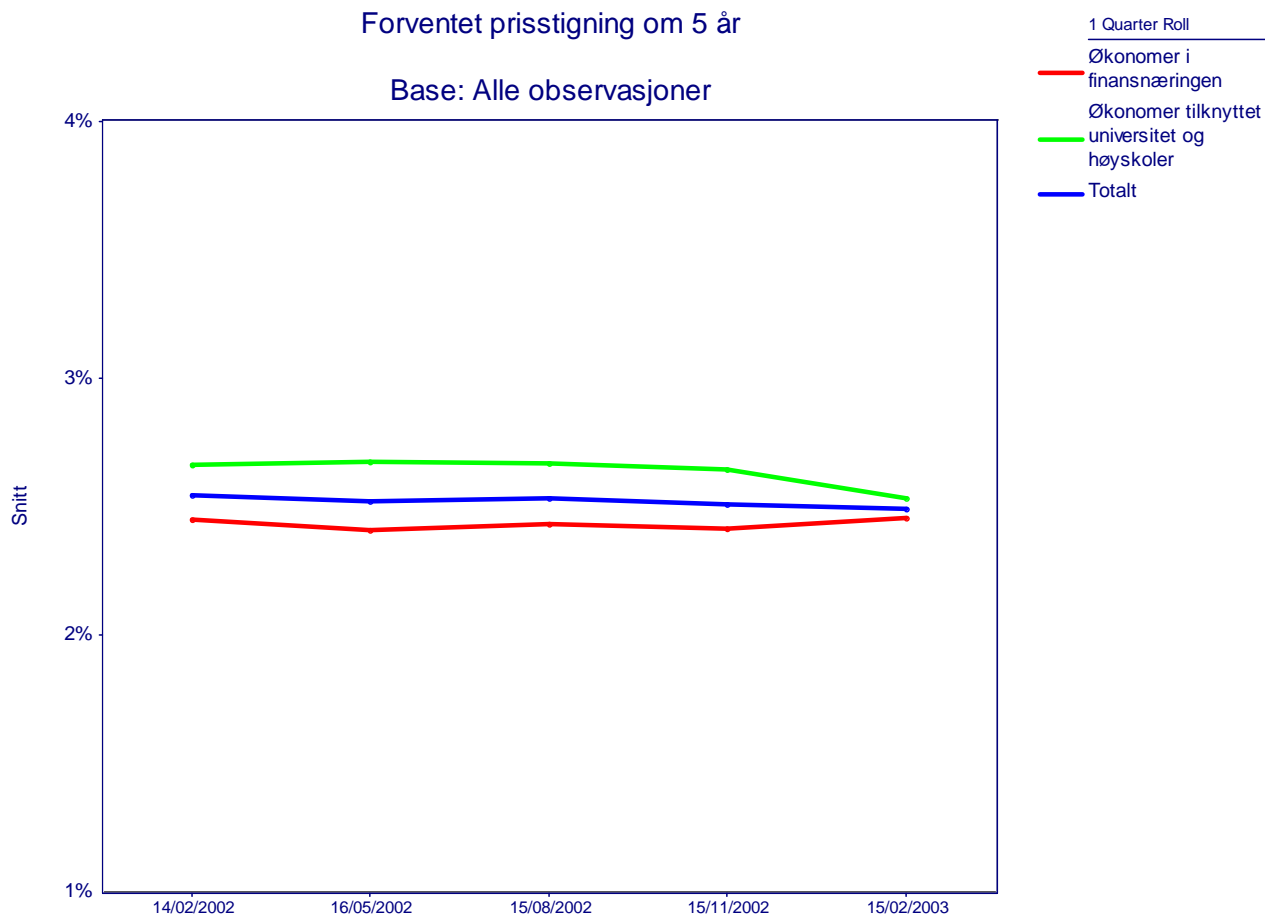

Forventet prisstigning om 2 år		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Økonomer i finansnæringen	Gjennomsnittlig verdi	2.2	2.4
	Laveste verdi	1.6	1.5
	Høyeste verdi	2.8	3.0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler	Gjennomsnittlig verdi	2.5	2.4
	Laveste verdi	2.3	2.0
	Høyeste verdi	3.2	2.7
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2.4	2.4
	Utvalg	41	40

Forventningene til prisstigningen om 2 år har holdt seg uendret på 2,4 prosent fra 4. kvartal. Det er ingen forskjell i estimatene til økonomer i finansnæringen og økonomer tilknyttet universitet og høyskoler.

De årlige inflasjonsforventningene om 2 år ligger 0,5 prosentpoeng over forventet prisvekst neste 12 måneder.

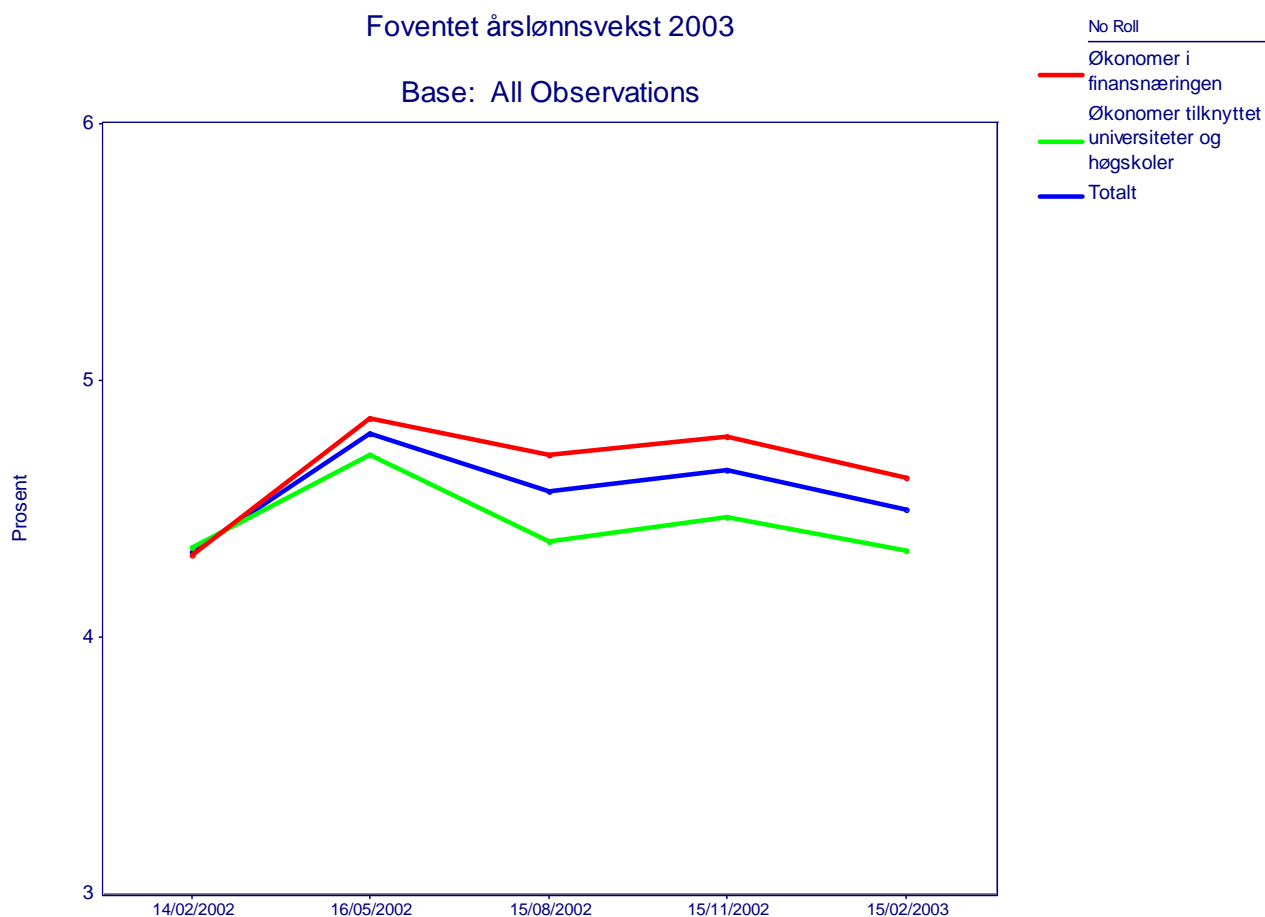
3. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

Forventet prisstigning om 5 år		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Økonomer i finansnæringen	Gjennomsnittlig verdi	2.4	2.5
	Laveste verdi	2.0	2.0
	Høyeste verdi	2.8	2.7
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler	Gjennomsnittlig verdi	2.6	2.5
	Laveste verdi	2.5	2.2
	Høyeste verdi	3.0	3.0
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2.5	2.5
	Utvalg	41	40

Forventningene til prisstigningen om 5 år (de langsiktige forventningene) lå stabilt på 2,5 prosent gjennom fjoråret og inn i 1. kvartal i år.

4. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2003?

Forventet årslønnsvekst for 2003			
		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Økonomer i finansnæringen	Gjennomsnittlig verdi	4.8	4.6
	Laveste verdi	2.0	2.7
	Høyeste verdi	5.5	5.5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler	Gjennomsnittlig verdi	4.5	4.3
	Laveste verdi	3.7	2.1
	Høyeste verdi	5.3	5.3
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	4.7	4.5
	Utvalg	40	40

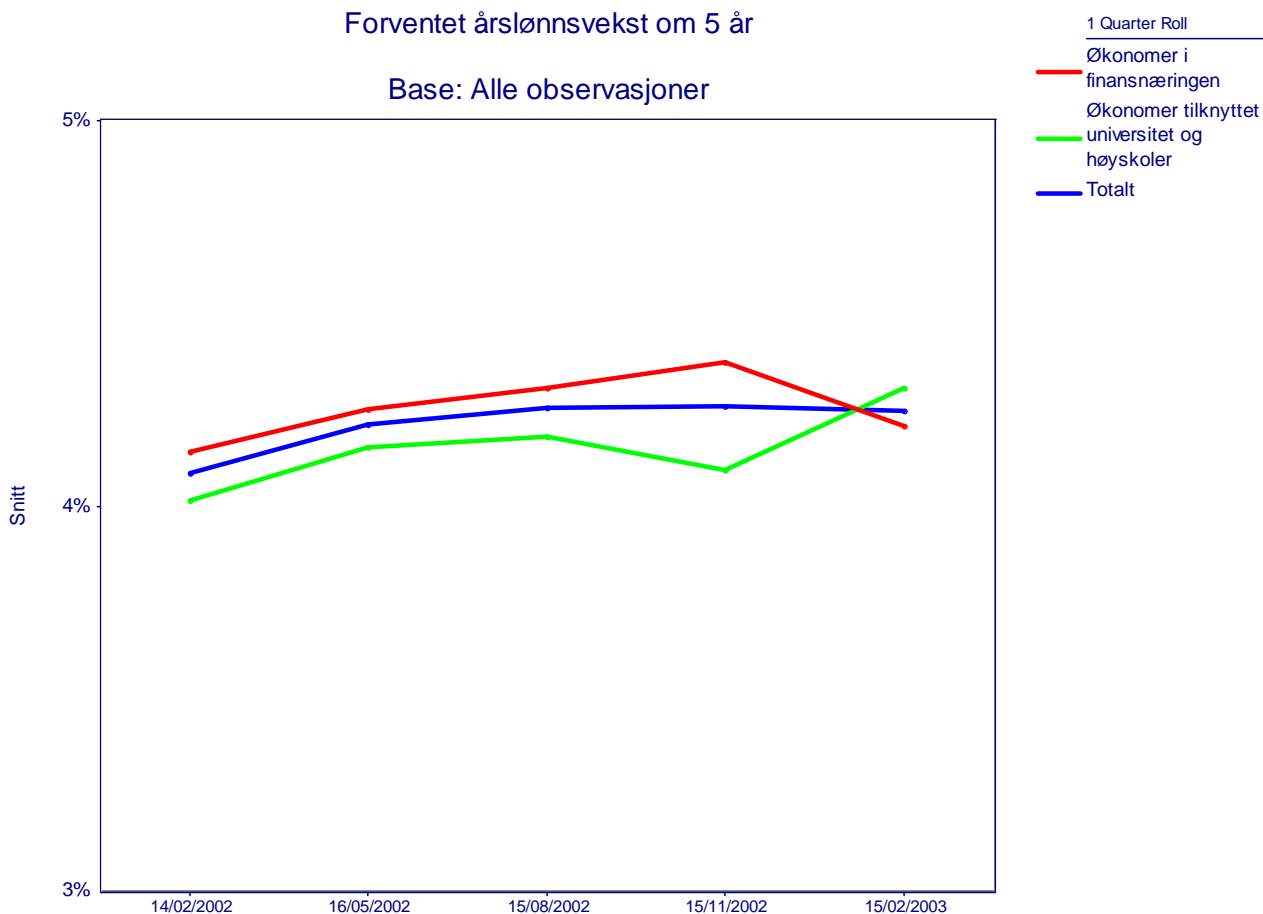
Samlet sett har utvalget redusert sine forventninger til årslønnsveksten for inneværende år fra 4,7 prosent i 4.kvartal til 4,5 prosent i 1. kvartal.

5. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2004?

Forventet årslønnsvekst for 2004		
		1.kvartal 2003
Økonomer i finansnæringen	Gjennomsnittlig verdi	4.3
	Laveste verdi	2.0
	Høyeste verdi	5.0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler	Gjennomsnittlig verdi	4.2
	Laveste verdi	2.3
	Høyeste verdi	4.6
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	4.2
	Utvalg	40

Det samlede utvalgets forventninger til årslønnsveksten neste år er 4,2 prosent i 1. kvartal. Begge gruppene av økonomer oppgir omtrent det samme estimatet for neste års lønnsvekst.

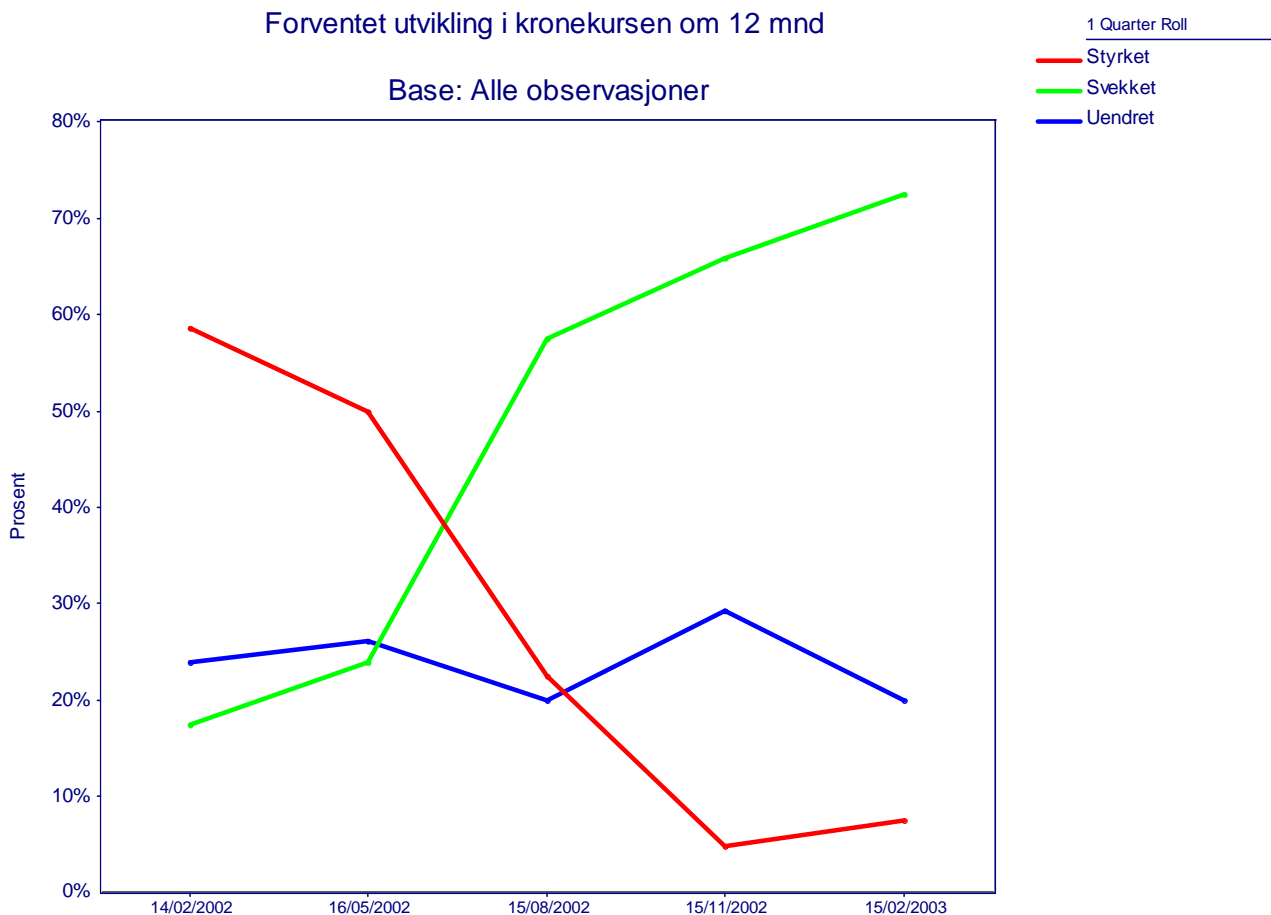
6. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?

Forventet årslønnsvekst om 5 år		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Økonomer i finansnæringen	Gjennomsnittlig verdi	4.4	4.2
	Laveste verdi	2.0	2.3
	Høyeste verdi	5.2	5.0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler	Gjennomsnittlig verdi	4.1	4.3
	Laveste verdi	3.0	3.0
	Høyeste verdi	5.0	5.2
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	4.3	4.2
	Utvalg	41	39

Forventningene til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) er i 1.kvartal 4,2 prosent, 0,1 prosent lavere enn i 4. kvartal. Økonomene i finansnæringen og økonomene tilknyttet universitet og høyskoler har nå tilnærmet like estimater for årslønnsveksten om 5 år.

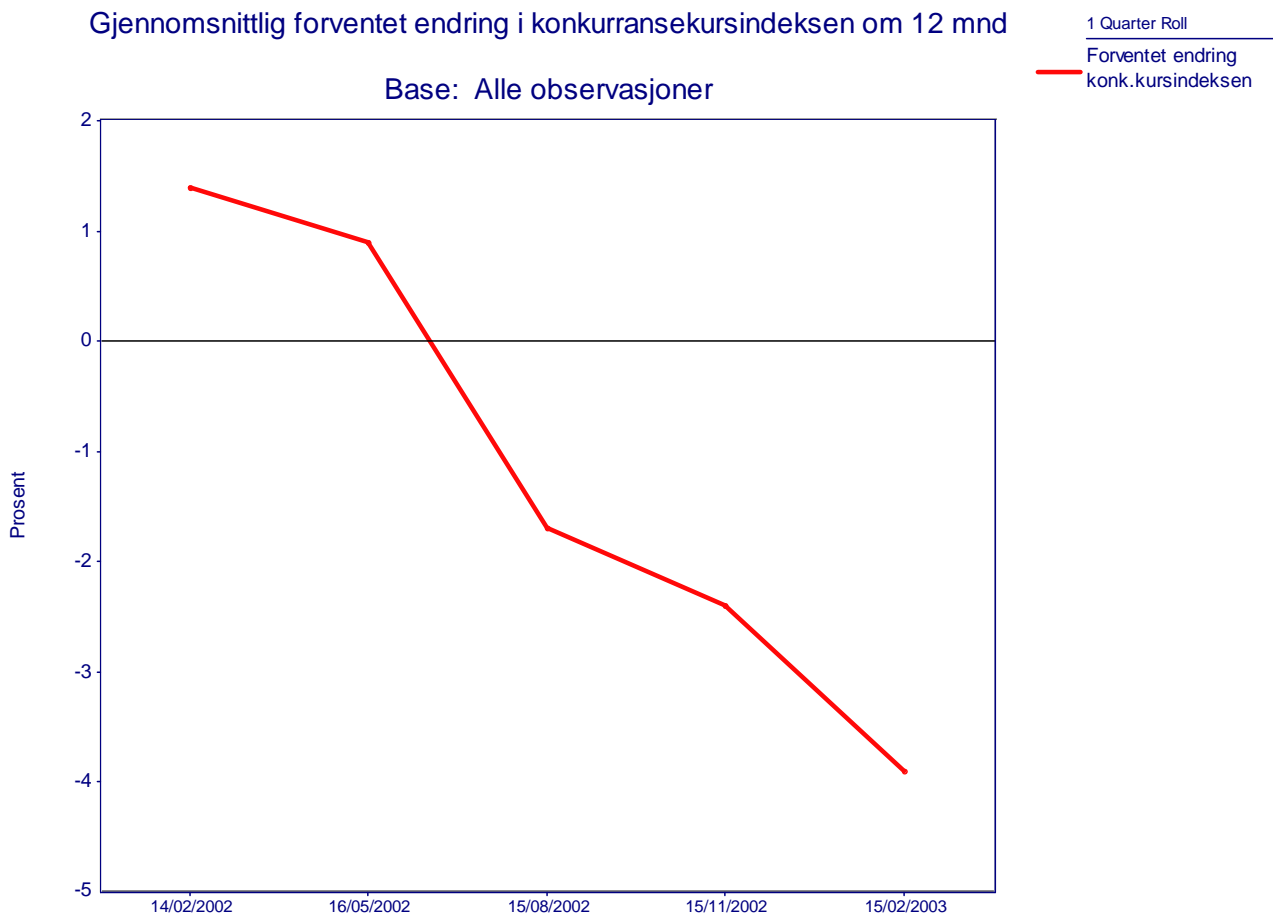
7a. Tror du den effektive kronekursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, svekket eller uendret?

Forventet utvikling i kronekursen om 12 mnd		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Styrket	Prosentandel	4.9	7.5
Svekket	Prosentandel	65.9	72.5
Uendret	Prosentandel	29.3	20.0
	Utvalg	41	40

Andelen økonomer i utvalget som tror på at kronen målt ved konkurransekursindeksen vil svekkes på ett års sikt har økt fra 65,9 prosent i 4. kvartal til 72,5 prosent i 1. kvartal. Det er registrert en mindre oppgang i andelen som forventer en styrket kronekurs om 12 måneder (fra 4,9 prosent i 4. kvartal og opp til 7,5 prosent i 1. kvartal). Andelen som ikke forventer en endring i kronekursen om 12 måneder har falt fra 29,3 prosent i 4. kvartal til 20,0 prosent i 1. kvartal.

7b. Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg (Hvis svart styrket/svekket i spørsmål 7a)?

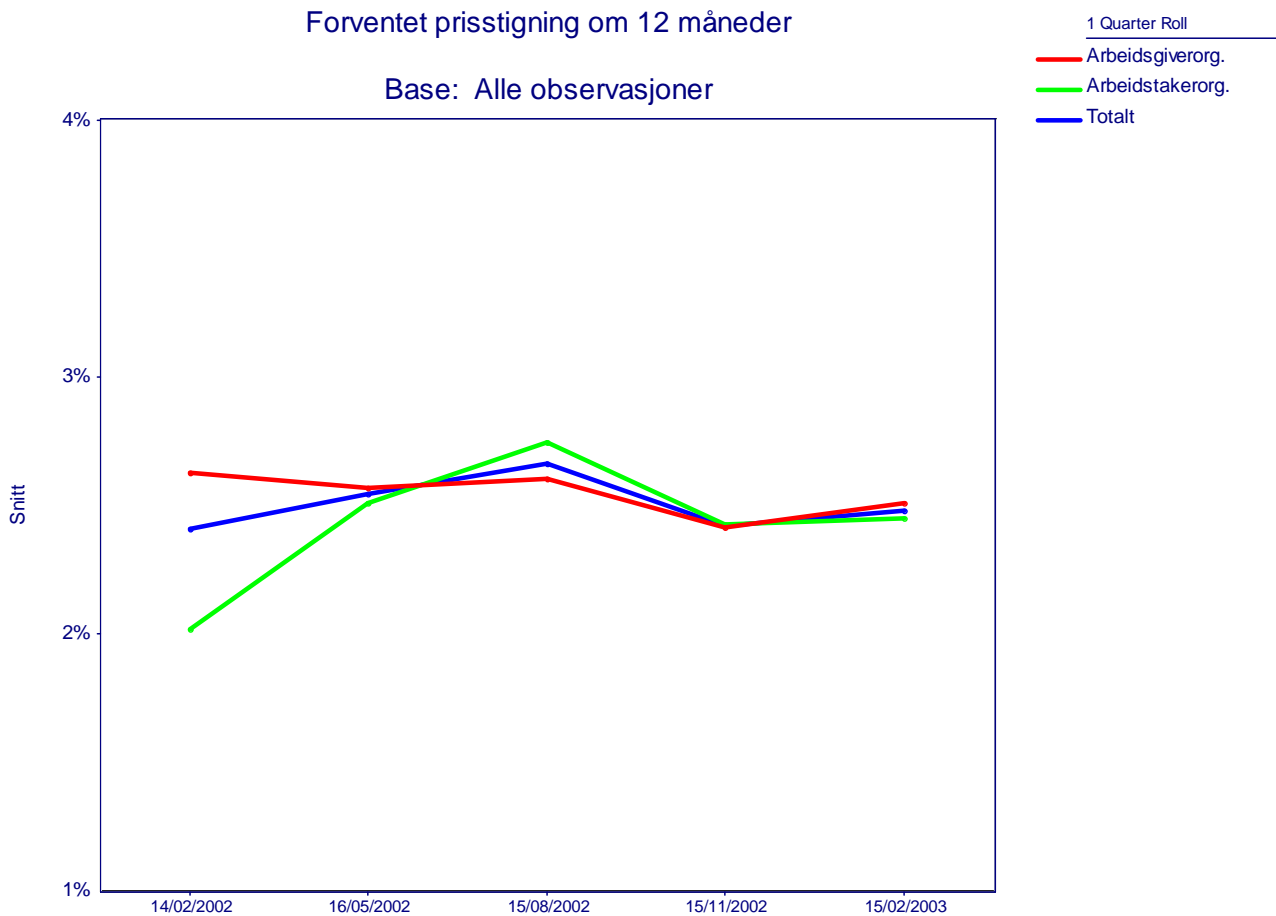

Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 måneder		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
		Alle økonomer	Gjennomsnittlig verdi
	Utvalg	40	40

I 1. kvartal venter det samlede utvalget at kronen skal svekke seg med 3,9 prosent på 12 måneders sikt.

Partene i arbeidslivet:

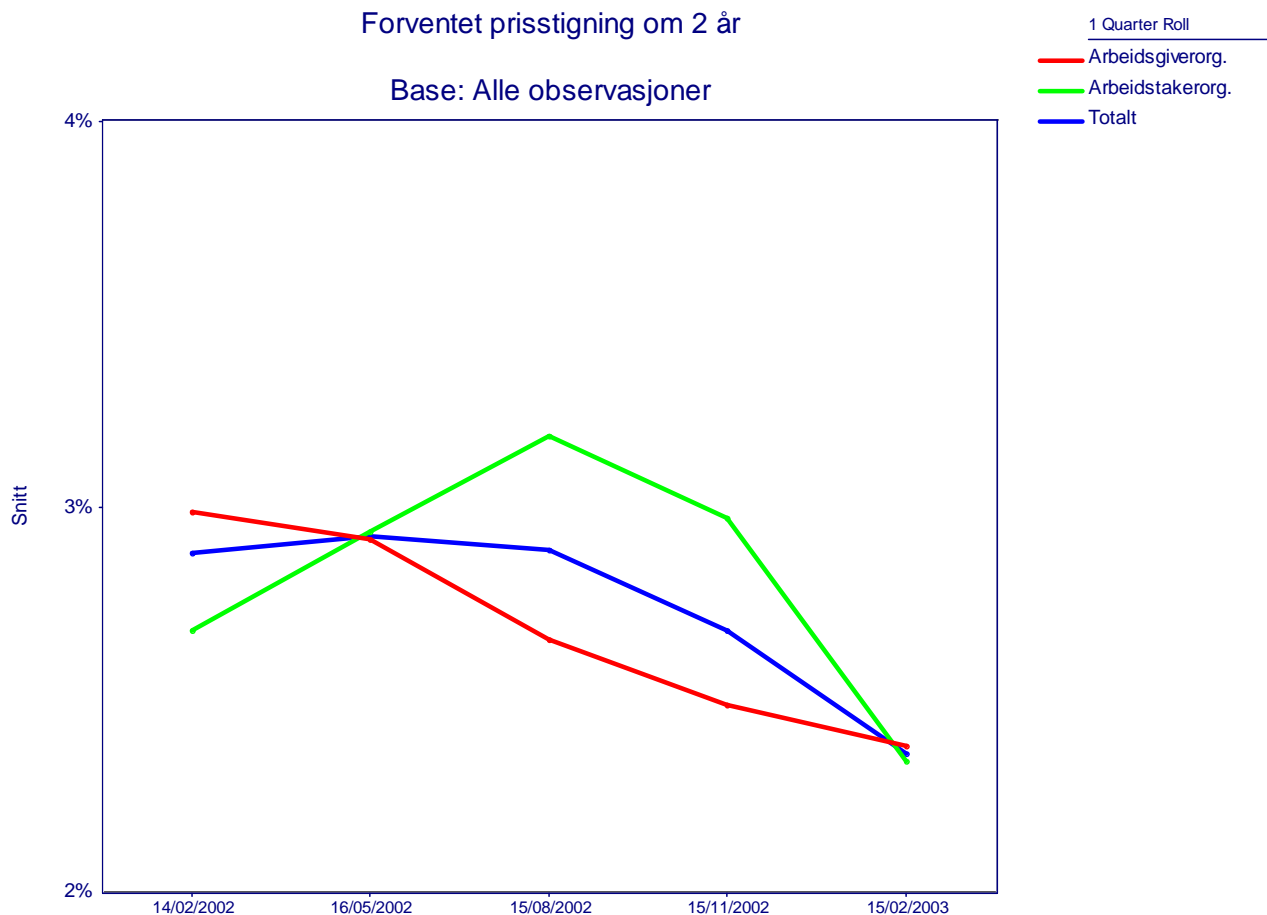
8. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

Forventet prisstigning om 12 måneder		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2.4	2.5
	Laveste verdi	1.5	2.0
	Høyeste verdi	3.5	3.5
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2.4	2.5
	Laveste verdi	1.8	1.8
	Høyeste verdi	3.0	3.5
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2.4	2.5
	Utvalg	28	32

Både arbeidsgiverorganisasjonene og arbeidstakerorganisasjonene har i 1. kvartal justert opp sine estimat for prisstigning neste 12 måneder med 0,1 prosentpoeng i forhold til 4. kvartal. Begge parter tror nå at prisveksten kommende 12 måneder blir 2,5 prosent.

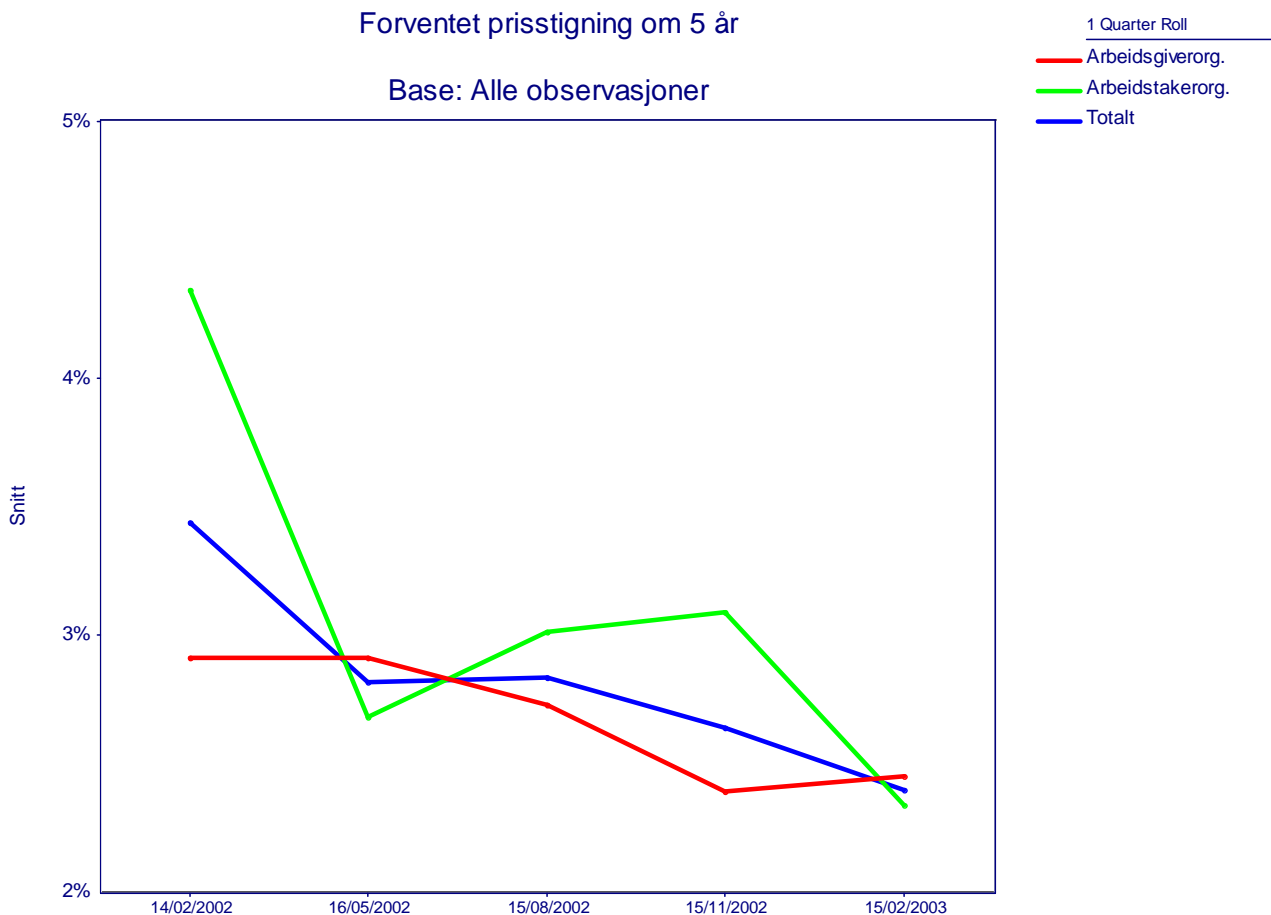
9. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

Forventet prisstigning om 2 år		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2.5	2.4
	Laveste verdi	1.0	1.5
	Høyeste verdi	5.0	3.0
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	3.0	2.3
	Laveste verdi	2.0	1.5
	Høyeste verdi	6.7	4.5
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2.7	2.4
	Utvalg	28	32

Forventet prisvekst om to år har falt med 0,3 prosentpoeng til 2,4 prosent i 1. kvartal. Det er i hovedsak arbeidstakerorganisasjonene som har redusert sine estimat. Partene i arbeidslivet har nå nokså like inflasjonsforventninger på to år sikt.

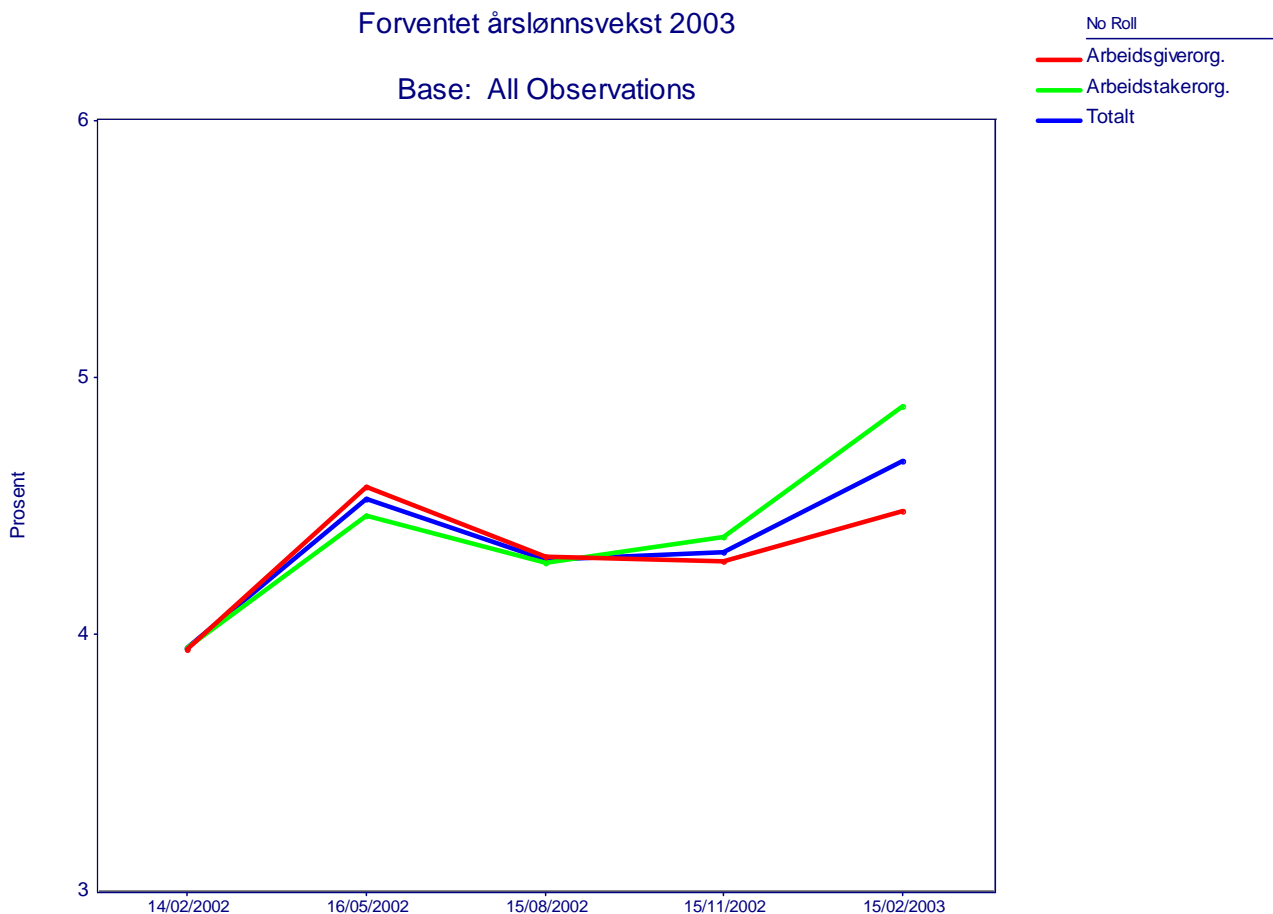
10. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

Forventet prisstigning om 5 år		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2.4	2.5
	Laveste verdi	1.7	1.0
	Høyeste verdi	3.5	3.5
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	3.1	2.3
	Laveste verdi	1.5	1.5
	Høyeste verdi	8.5	4.0
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2.6	2.4
	Utvalg	25	32

Partene i arbeidslivet forventer at årlig inflasjon om 5 år vil ligge på 2,4 prosent. Dette er 0,2 prosentpoeng lavere enn i 4. kvartal. Det er først og fremst arbeidstakerorganisasjonene som har nedjustert sine langsiktige inflasjonsforventninger.

11. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2003?

Forventet årslønnsvekst for 2003			
		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	4.3	4.5
	Laveste verdi	3.0	3.5
	Høyeste verdi	5.5	6.2
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	4.4	4.9
	Laveste verdi	3.0	4.0
	Høyeste verdi	5.5	6.0
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	4.3	4.7
	Utvalg	28	32

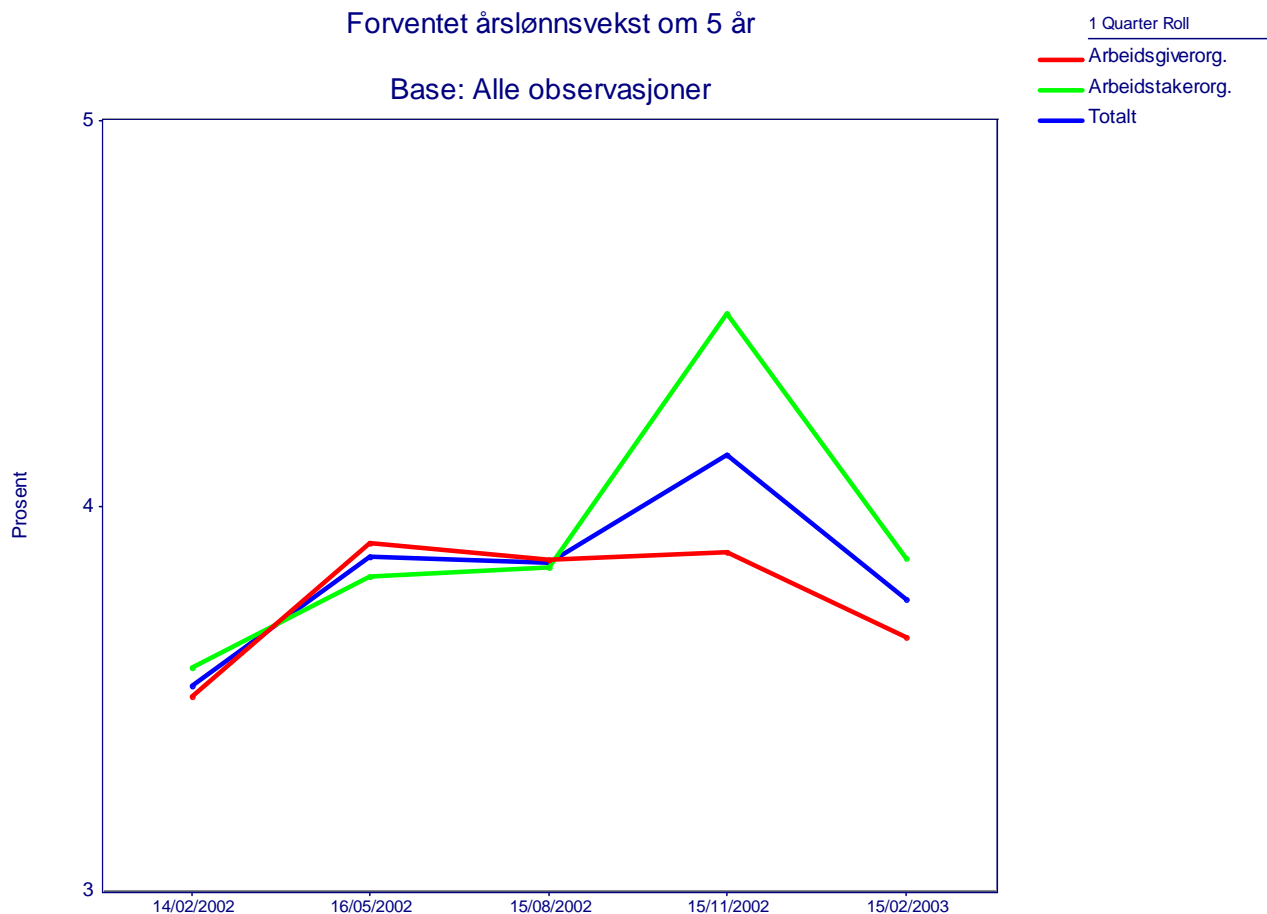
Forventet årslønnsvekst for inneværende år er oppjustert med 0,4 prosentpoeng til 4,7 prosent i 1. kvartal. Arbeidstakerorganisasjonene har økt sine estimat fra 4,4 prosent til 4,9 prosent, mens arbeidsgiverorganisasjonene tror at årets lønnsvekst blir 4,5 prosent, 0,2 prosent høyere enn hva de trodde i 4. kvartal.

12. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2004?

Forventet årslønnsvekst for 2004		
		1.kvartal 2003
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	3.9
	Laveste verdi	2.7
	Høyeste verdi	4.5
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	3.9
	Laveste verdi	2.5
	Høyeste verdi	5.5
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	3.9
	Utvalg	31

Både arbeidsgiverorganisasjonene og arbeidstakerorganisasjonene forventer en lønnsvekst på 3,9 prosent i 2004.

13. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?

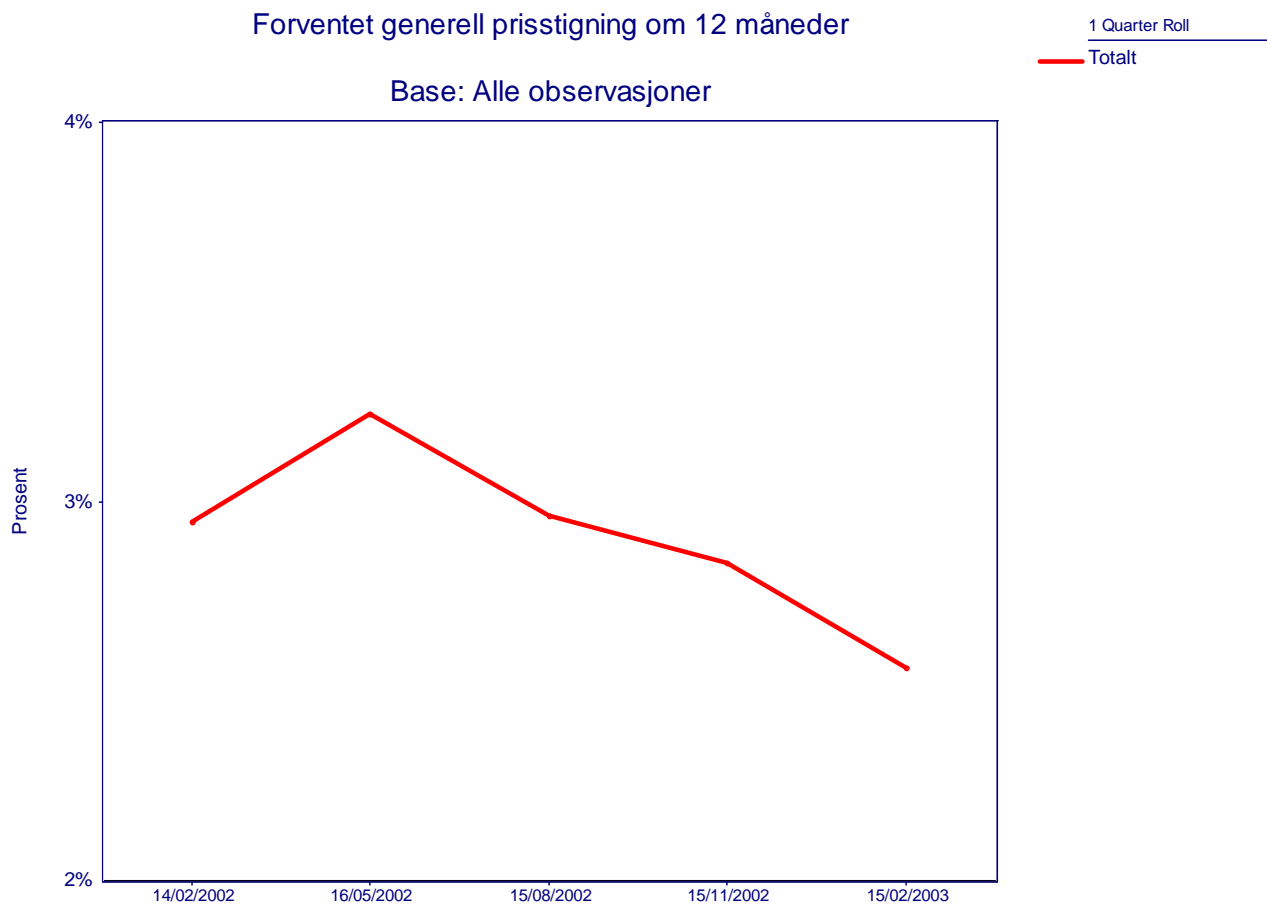

Forventet årslønnsvekst om 5 år		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Arbeidsgiverorganisasjoner.	Gjennomsnittlig verdi	3.9	3.7
	Laveste verdi	3.0	2.0
	Høyeste verdi	4.8	5.2
Arbeidstakerorganisasjoner.	Gjennomsnittlig verdi	4.5	3.9
	Laveste verdi	2.0	3.0
	Høyeste verdi	10.0	5.0
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	4.1	3.8
	Utvalg	27	31

Forventningene til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) falt samlet sett med 0,3 prosentpoeng fra 4,1 prosent i 4. kvartal til 3,8 prosent i 1. kvartal. Det er for det meste arbeidstakerorganisasjonene som bidrar til dette fallet gjennom at de har redusert sitt estimat med 0,6 prosentpoeng, fra 4,5 prosent i 4. kvartal til 3,9 prosent i 1. kvartal.

Næringslivslederne:

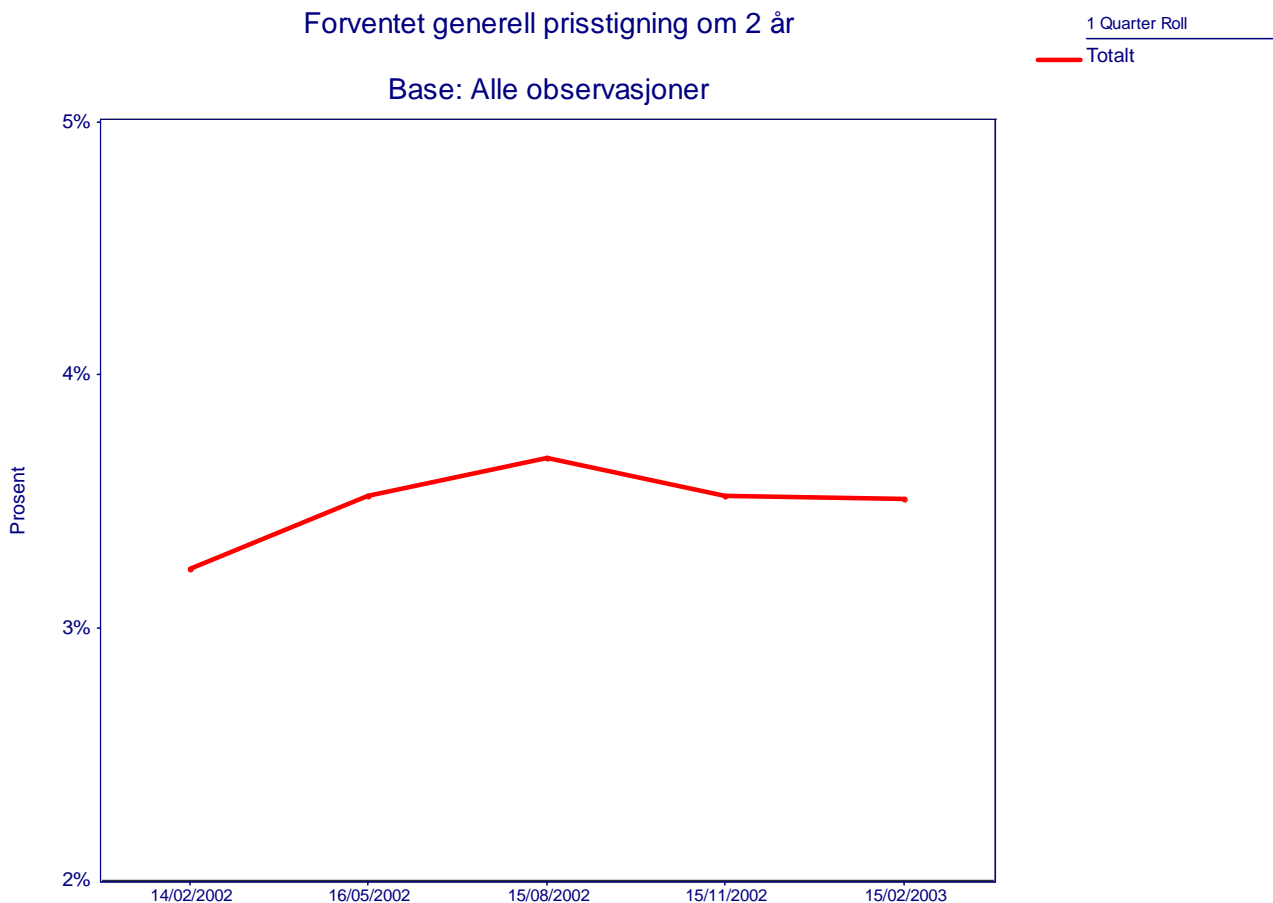
14. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, er om 12 måneder?

Forventet generell prisstigning om 12 mnd			
		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2,8	2,6
	Utvalg	247	280

Samlet sett tror næringslivslederne prisstigningen om 12 måneder blir 2,6 prosent. Dette er 0,2 prosentpoeng lavere enn deres anslag i 4. kvartal.

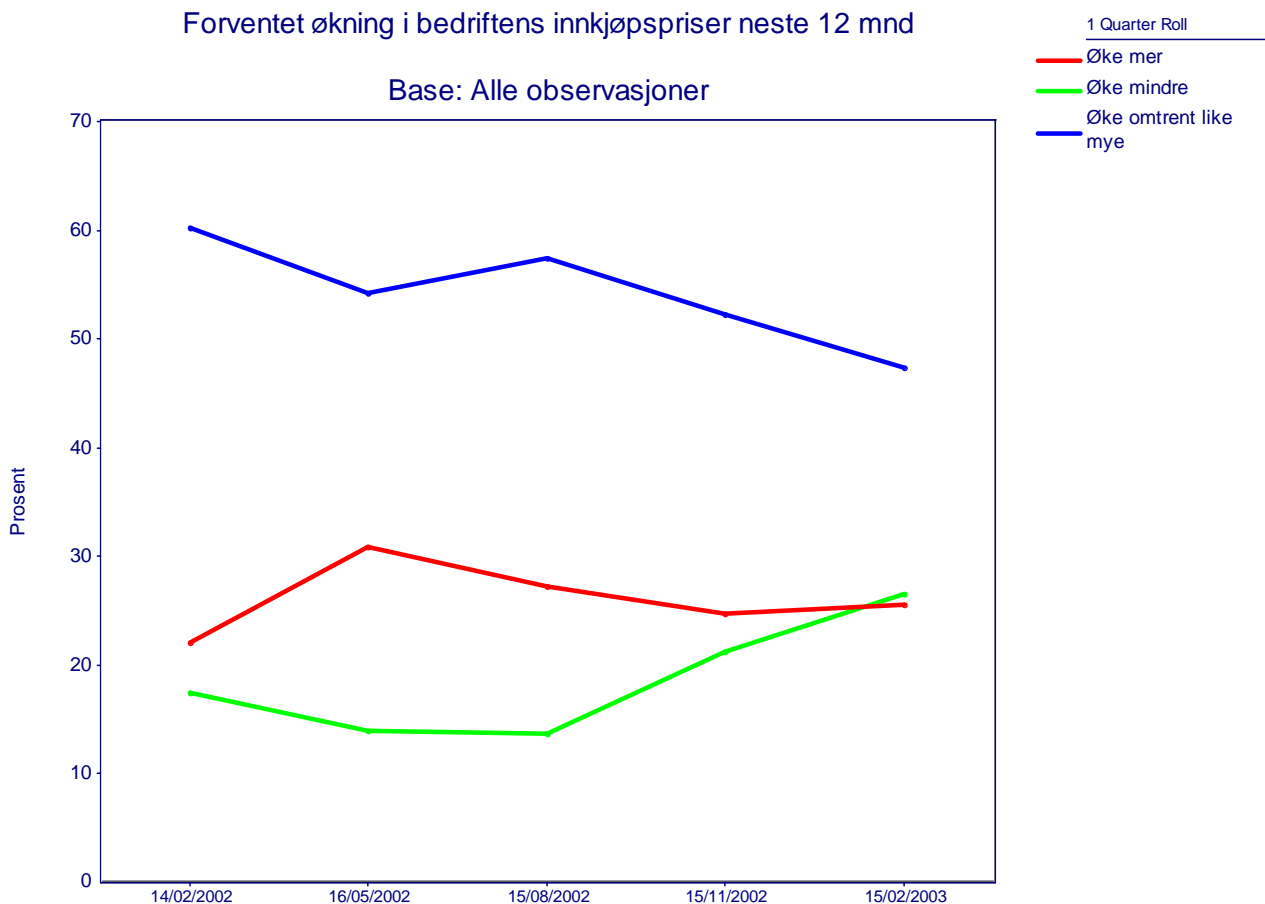
15. Hva tror du prisstigningen er om 2 år?

Forventet generell prisstigning om 2 år		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
		Totalt	Gjennomsnittlig verdi
	Utvalg	246	277

Forventningene til prisstigningen om 2 år er uendret fra 4. kvartal og forblir på 3,5 prosent. Med dette forventer næringslivslederne en lavere prisvekst på kort sikt (1 år), enn prisveksten på litt lengre sikt (2 år).

16a. Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?

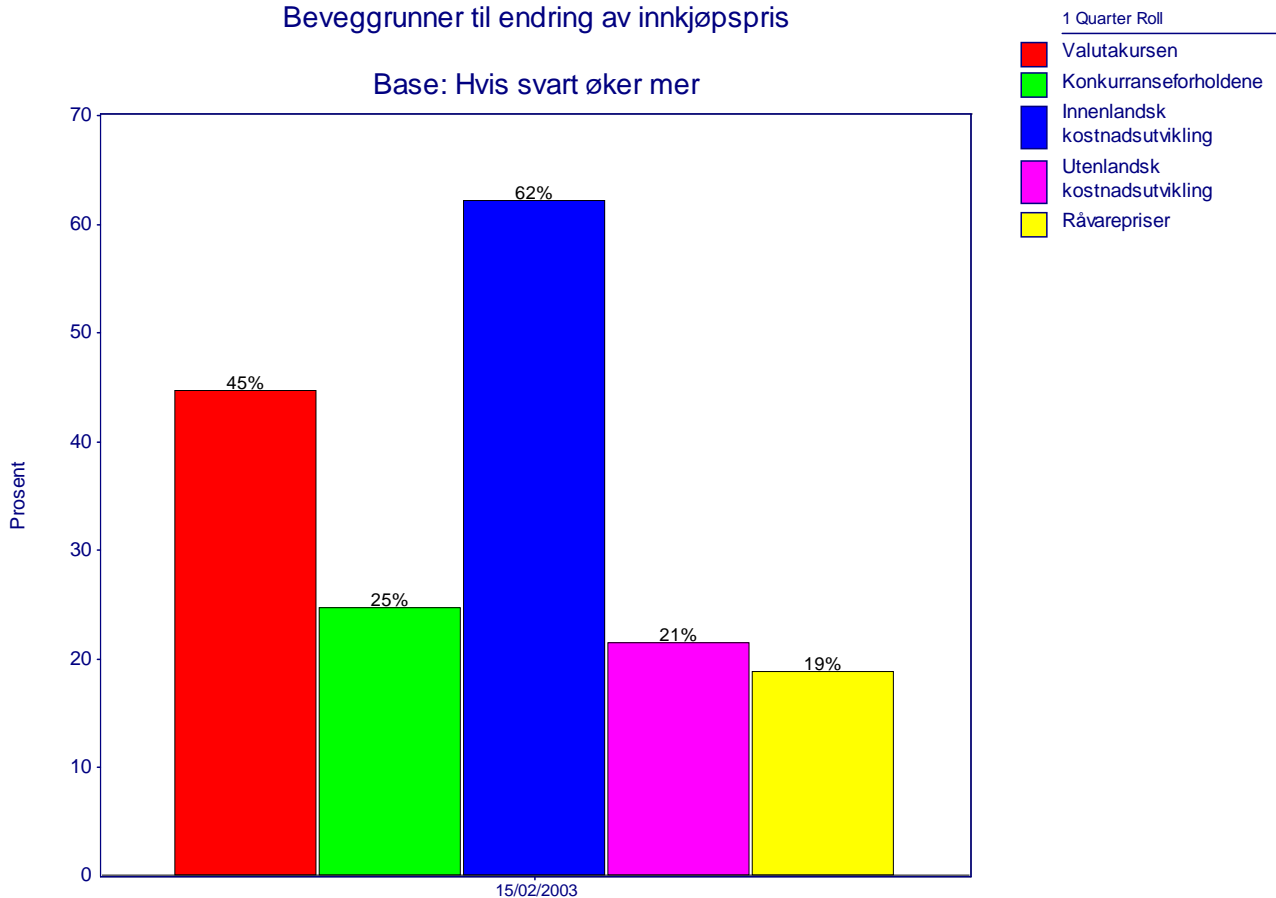

Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser neste 12 mnd		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Øke mer	Prosentandel	24,8	25,5
Øke mindre	Prosentandel	21,2	26,6
Øke omtrent like mye	Prosentandel	52,4	47,4
	Utvalg	301	300

Det er en økning i andelen næringslivsledere som forventer at innkjøpsprisene vil øke mindre neste 12 månedene sammenlignet med siste 12 måneder. Andelen har gått opp 5,4 prosentpoeng, fra 21,2 prosent i 4. kvartal til 26,6 prosent i 1. kvartal. Samtidig er det registrert en liten nedgang blant de som tror at innkjøpsprisene vil øke omtrent like mye, fra 52,4 prosent til 47,4 prosent.

16b. Hva mener du vil være de viktigste årsakene til at veksten i bedriftens innkjøpspriser vil øke mer/mindre enn i foregående periode (Hvis svart øker mer eller mindre i spørsmål 3a)?

Beveggrunner til endring av innkjøpspris

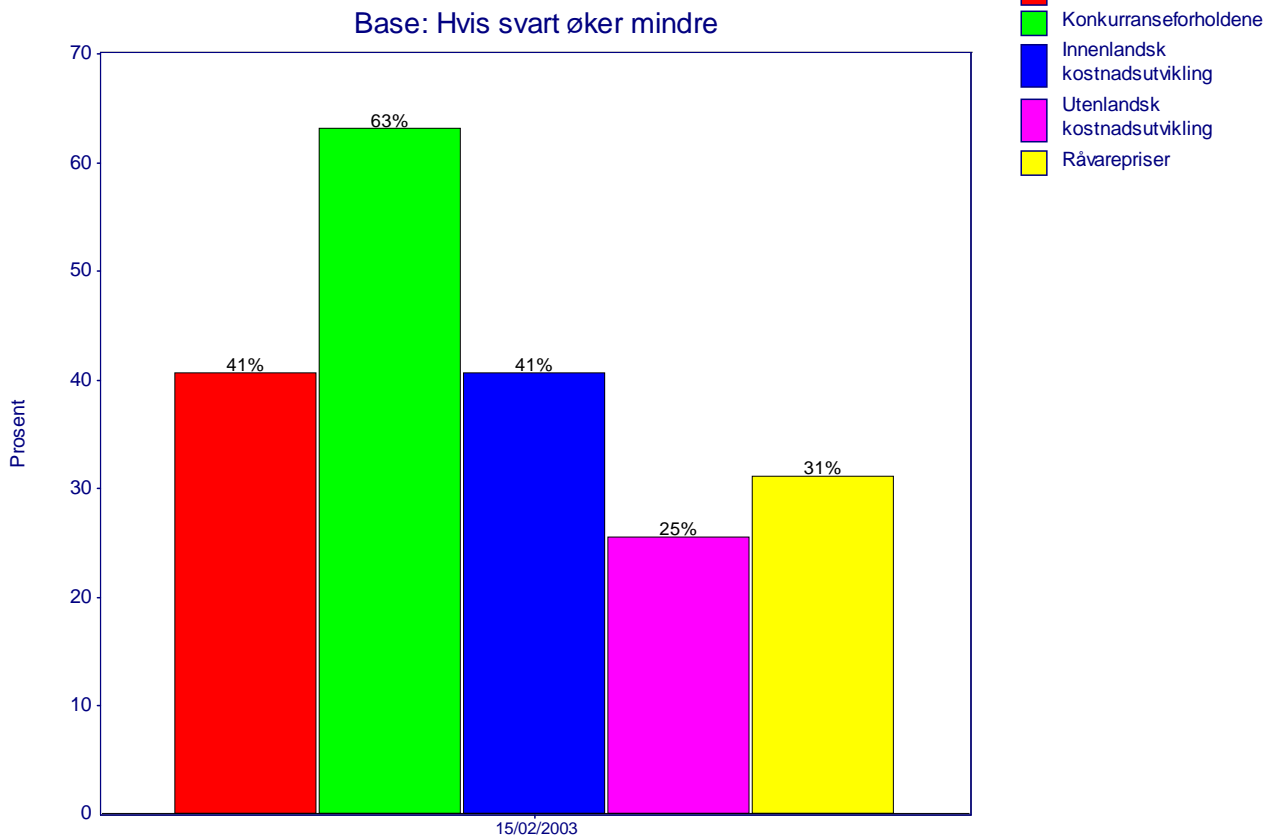
Beveggrunner til endring av innkjøpspris		
		1.kvartal 2003
Valutakursen	Prosentandel	44,7
Konkurransforholdene	Prosentandel	24,6
Innenlandsk kostnadsutvikling	Prosentandel	62,2
Utenlandsk kostnadsutvikling	Prosentandel	21,5
Råvarepriser	Prosentandel	18,7
	Utvalg	77

Innenlandsk kostnadsutvikling skiller seg ut som den klart viktigste grunnen blant lederne som forventer at innkjøpsprisene vil øke mer de neste 12 måneder sammenlignet med siste 12 måneder. Svaralternativene summerer seg ikke til 100 prosent, fordi respondenter kan oppgi flere årsaker til endringer i innkjøpspriser.

16b. Hva mener du vil være de viktigste årsakene til at veksten i bedriftens innkjøpspriser vil øke mer/mindre enn i foregående periode (Hvis svart øker mer eller mindre i spørsmål 3a)?

Beveggrunner til endring av innkjøpspris

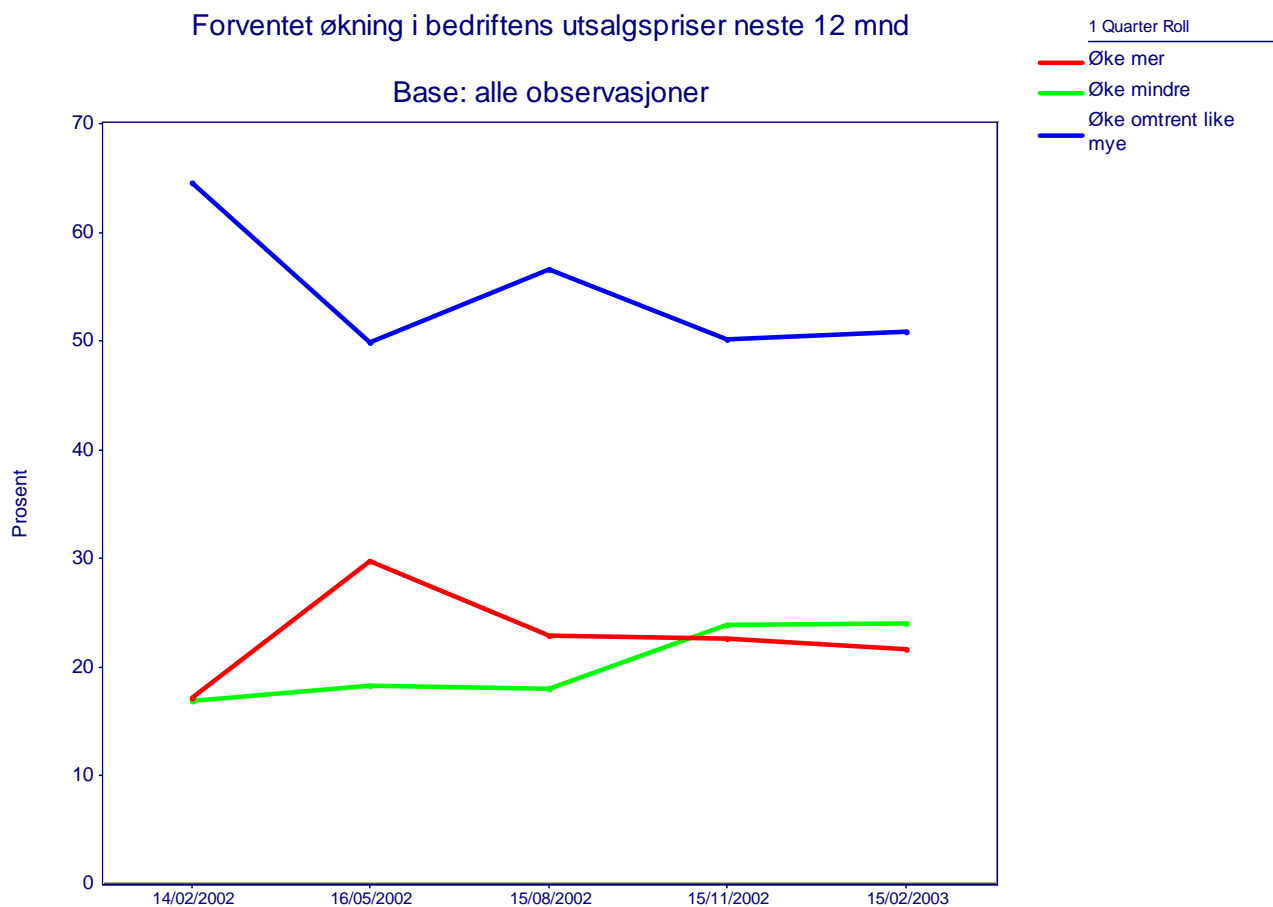
1 Quarter Roll

Beveggrunner til endring av innkjøpspris		
		1.kvartal 2003
Valutakursen	Prosentandel	40,6
Konkurransforholdene	Prosentandel	63,1
Innenlandsk kostnadsutvikling	Prosentandel	40,6
Utenlandsk kostnadsutvikling	Prosentandel	25,6
Råvarepriser	Prosentandel	31,1
	Utvalg	80

Konkurransforholdene skiller seg ut som den klart viktigste grunnen blant lederne som forventer at innkjøpsprisene vil øke mindre de neste 12 måneder sammenlignet med siste 12 måneder.. Svaralternativene summerer seg ikke til 100 prosent, fordi respondenten kan oppgi flere årsaker til endringer i innkjøpspriser.

17a. Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?

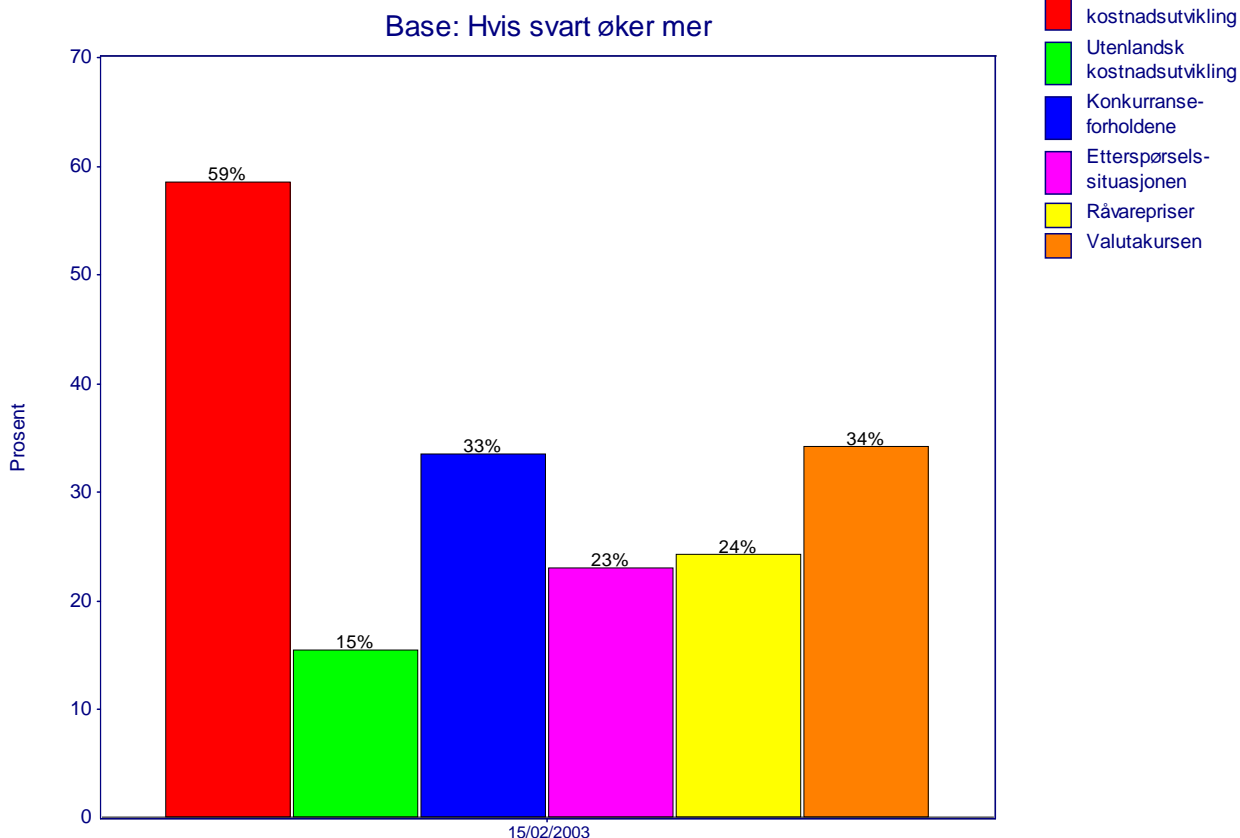
Forventet økning i bedriftens utsalgspriser neste 12 mnd		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Øke mer	Prosentandel	22,5	21,6
Øke mindre	Prosentandel	23,8	24,1
Øke omtrent like mye	Prosentandel	50,2	50,9
	Utvalg	301	300

Ingen nevneverdige forskjeller i næringslivsledernes forventninger til endring av utsalgspriser.

17b. Hva mener du vil være de viktigste årsakene til at veksten i disse prisene vil øke mer/mindre enn i foregående periode (Hvis svart øker mer eller mindre i spørsmål)?

Beveggrunner til endring av utsalgspriser

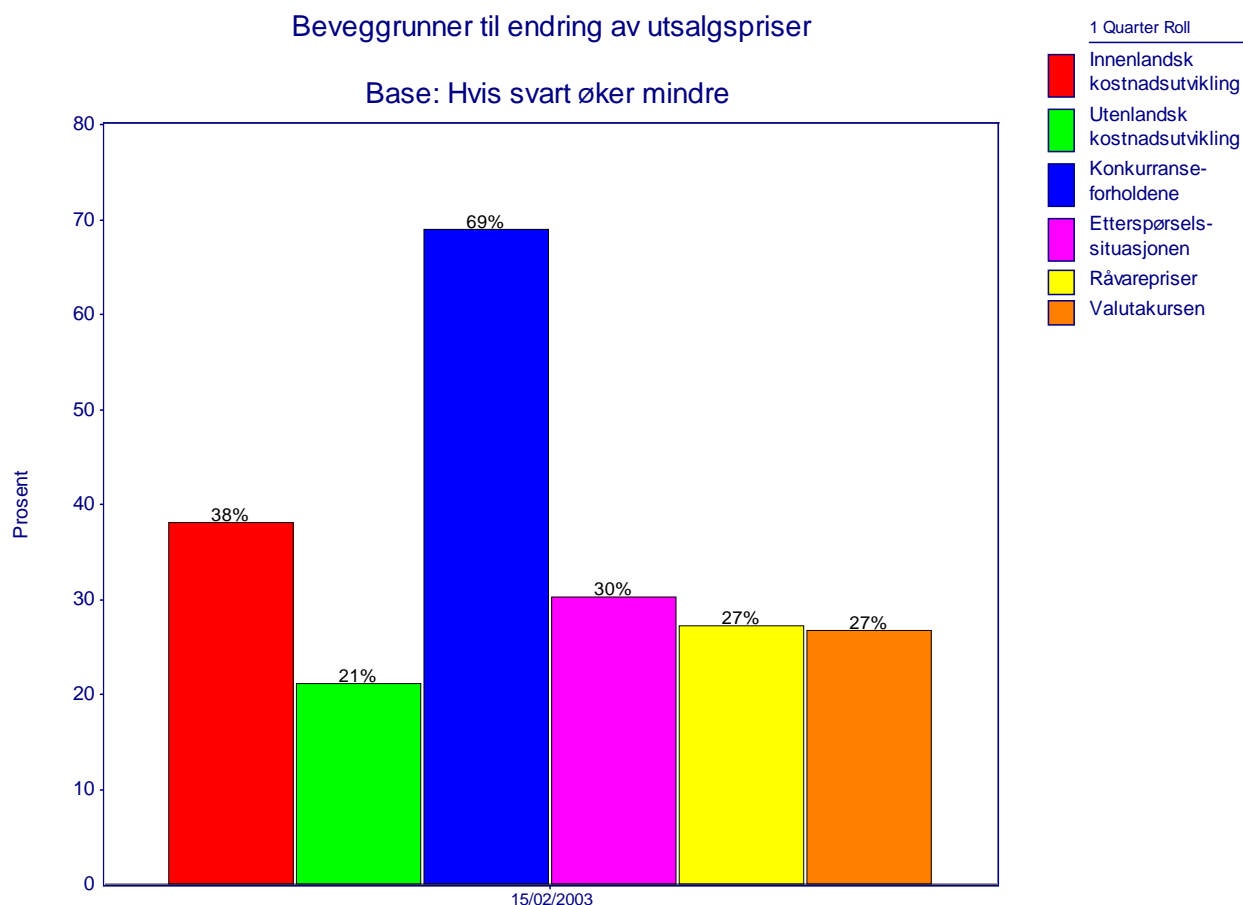
1 Quarter Roll

Beveggrunner til endring av utsalgspris		1.kvartal 2003
Innenlandsk kostnadsutvikling	Prosentandel	58,5
Utenlandsk kostnadsutvikling	Prosentandel	15,4
Konkurransforholdene	Prosentandel	33,4
Etterspørselssituasjonen	Prosentandel	23,0
Råvarepriser	Prosentandel	24,2
Valutakursen	Prosentandel	34,2
	Utvalg	65

Innenlandsk kostnadsutvikling skiller seg ut som den klart viktigste grunnen blant lederne som forventer at utsalgsprisen vil øke mer de neste 12 måneder sammenlignet med siste 12 måneder. Svaralternativene summerer seg ikke til 100 prosent, fordi respondenten kan oppgi flere årsaker til endringer i innkjøpspriser.

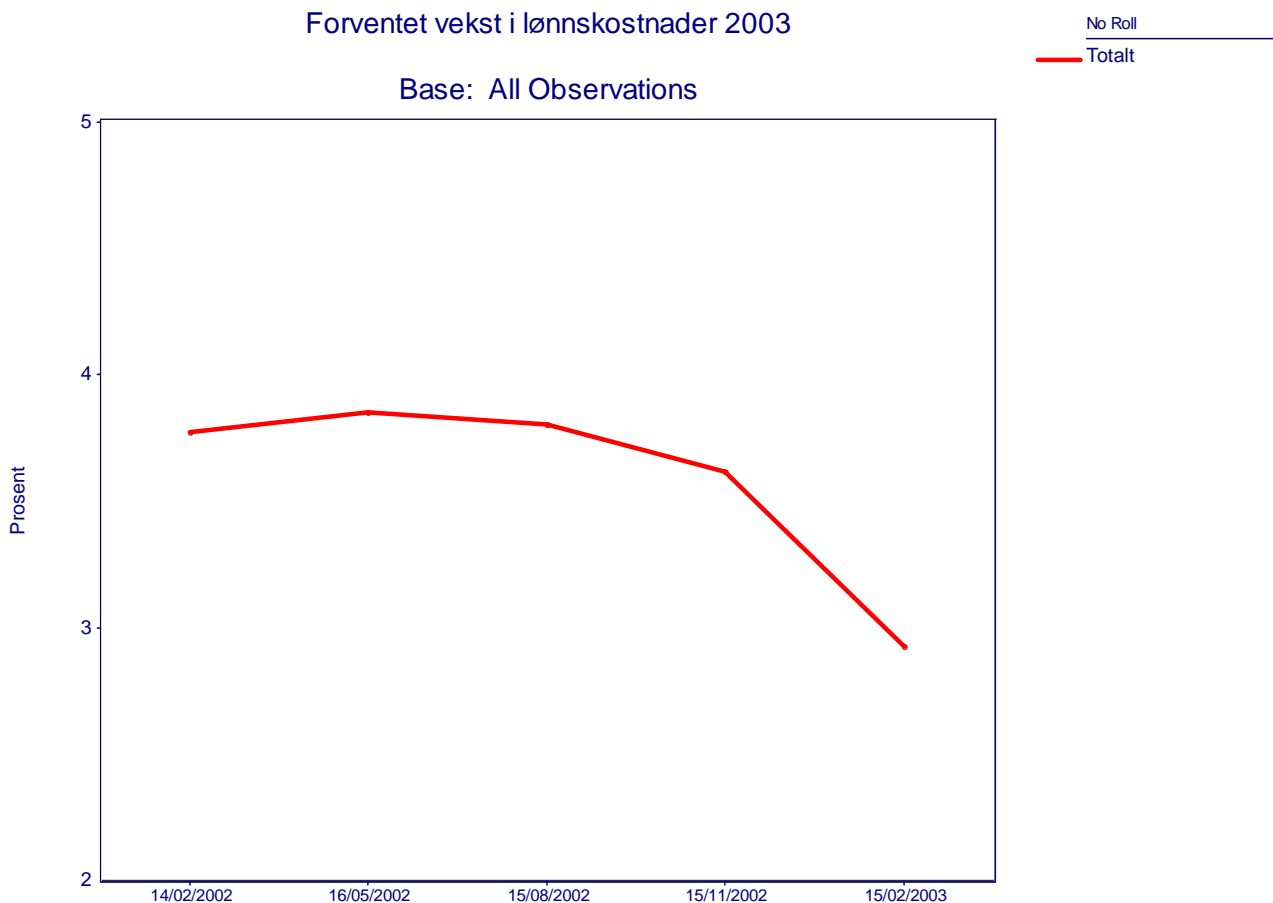
17b. Hva mener du vil være de viktigste årsakene til at veksten i disse prisene vil øke mer/mindre enn i foregående periode (Hvis svart øker mer eller mindre i spørsmål)?

Beveggrunner til endring av utsalgspris		
		1.kvartal 2003
Innenlandsk kostnadsutvikling	Prosentandel	38,1
Utenlandsk kostnadsutvikling	Prosentandel	21,2
Konkurransforholdene	Prosentandel	68,9
Etterspørselssituasjonen	Prosentandel	30,3
Råvarepriser	Prosentandel	27,2
Valutakursen	Prosentandel	26,7
	Utvalg	72

Konkurransforholdene skiller seg ut som den klart viktigste grunnen blant lederne som forventer at utsalgsprisen vil øke mindre de neste 12 måneder sammenlignet med siste 12 måneder.. Svaralternativene summerer seg ikke til 100 prosent, fordi respondenten kan oppgi flere årsaker til endringer i innkjøpspriser.

18. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2003?

Forventet årslønnsvekst i egen bedrift i 2003			
		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	3,6	2,9
	Utvalg	293	289

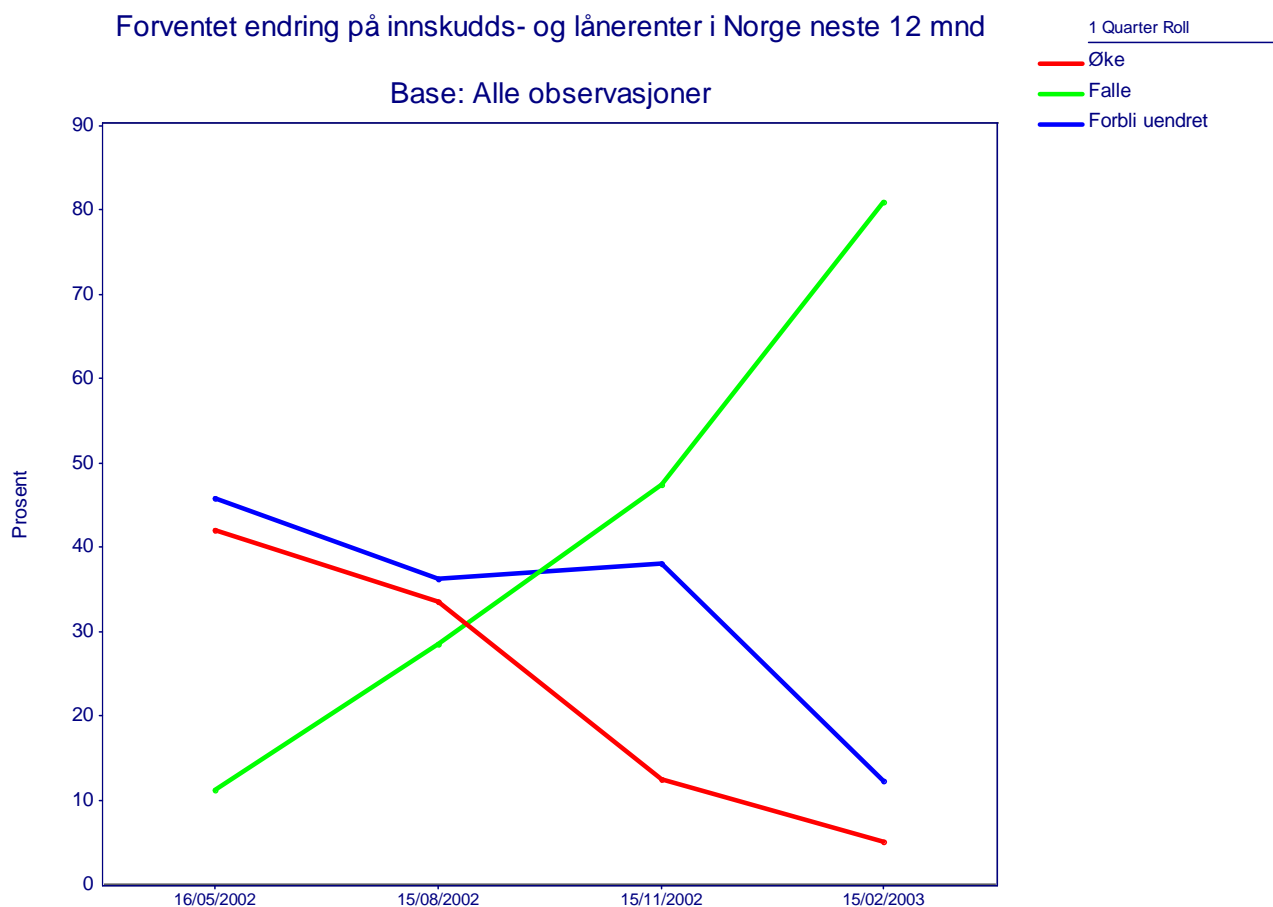
Næringslivsledernes estimat for lønnsvekst (i egen bedrift) i 2003 falt markant fra 4. kvartal til 1. kvartal. Årslønnsveksten ventes nå å bli på 2,9 prosent i 2003. Dette er 0,7 prosentpoeng lavere enn i 4. kvartal i fjor.

19. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2004?

Forventet årslønnsvekst i egen bedrift 2004		
		1.kvartal 2003
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	3,0
	Utvalg	285

Næringslivslederne tror lønnsveksten i egen bedrift blir 3,0 prosent i 2004.

20. Tror du nivået på innskudds- og lånerenter i Norge vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?

Forventet endring på innskudds- og lånerenter i Norge neste 12 mnd		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Øke	Prosentandel	12,4	5,2
Falle	Prosentandel	47,4	80,8
Forbli uendret	Prosentandel	38,0	12,3
	Utvalg	301	300

Det er en markant økning i andelen næringslivsledere som forventer at innskudds- og lånerentene i Norge vil falle neste 12 måneder. I 1. kvartal tror 80,8 prosent på et fall i rentene neste 12 måneder. Det er en økning på 33,4 prosentpoeng fra 4. kvartal. 12,3 prosent tror at rentene vil forbli uendret, mens 5,2 prosent tror at rentene vil øke.

Næringslivslederne har blitt bedt om å rangere rentens betydning for investeringsbeslutninger. På en skala fra 1 til 10, der 1 betyr svært lite og 10 betyr svært mye, rangerer lederne rentens betydning nokså nært 5.

21. Har lønnsomheten i din bedrift blitt bedre, blitt svekket eller vært uendret de siste 12 mnd?

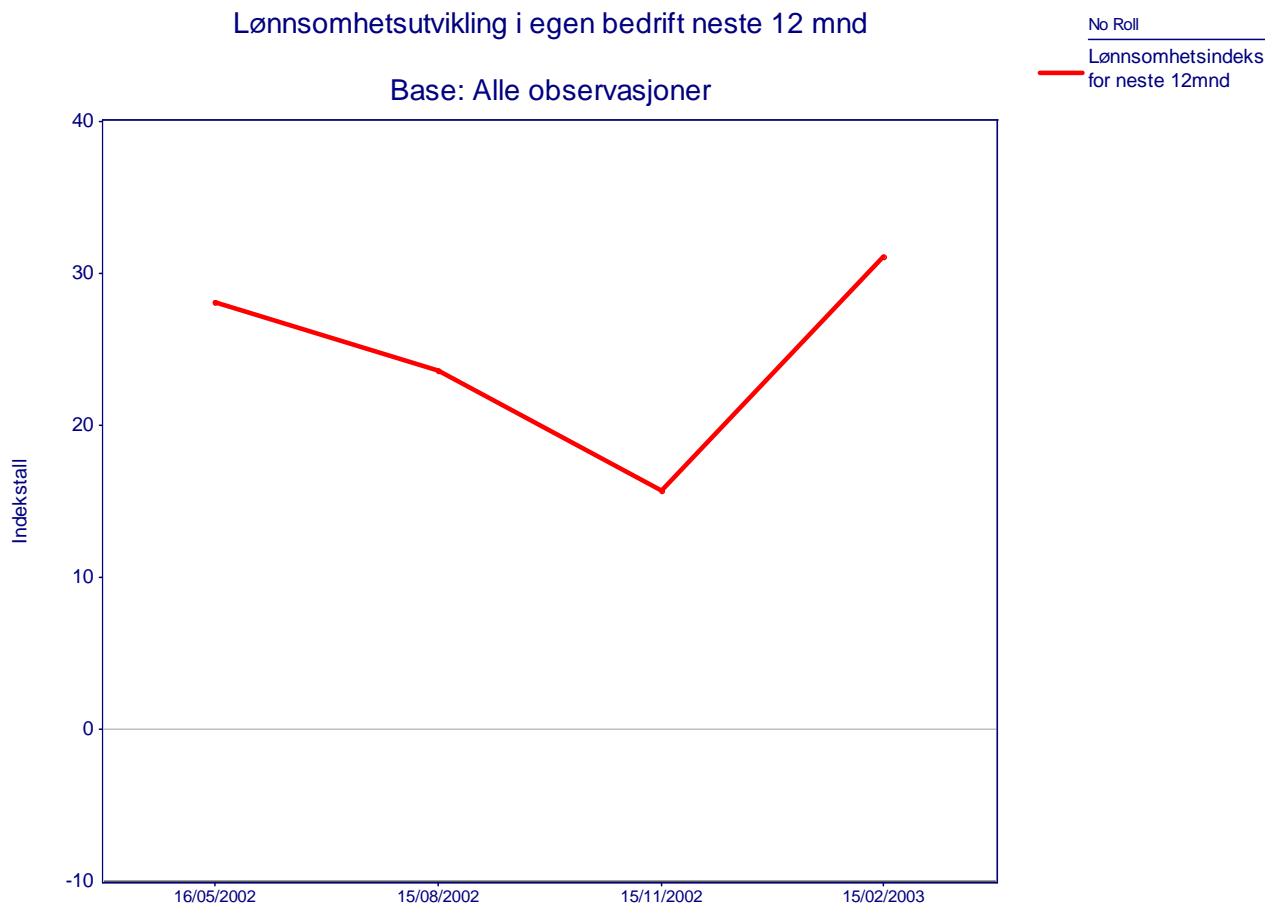

Indeksen angir differensen mellom andelen med svaret "bedret lønnsomhet" og andelen "svekket lønnsomhet"

Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 mnd			
		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Totalt		3,3	11,8
	Utvalg	301	300

Lønnsomhetsindeksen for siste 12 måneder i 1. kvartal indikerer en moderat økning av positiv oppfatning blant næringslivslederne, opp 8,5 prosentpoeng, fra 3,3 prosent til 11,8 prosent.

22. Tror du lønnsomheten i din bedrift vil bli bedre, bli svekket eller holde seg uendret de neste 12 mnd.?

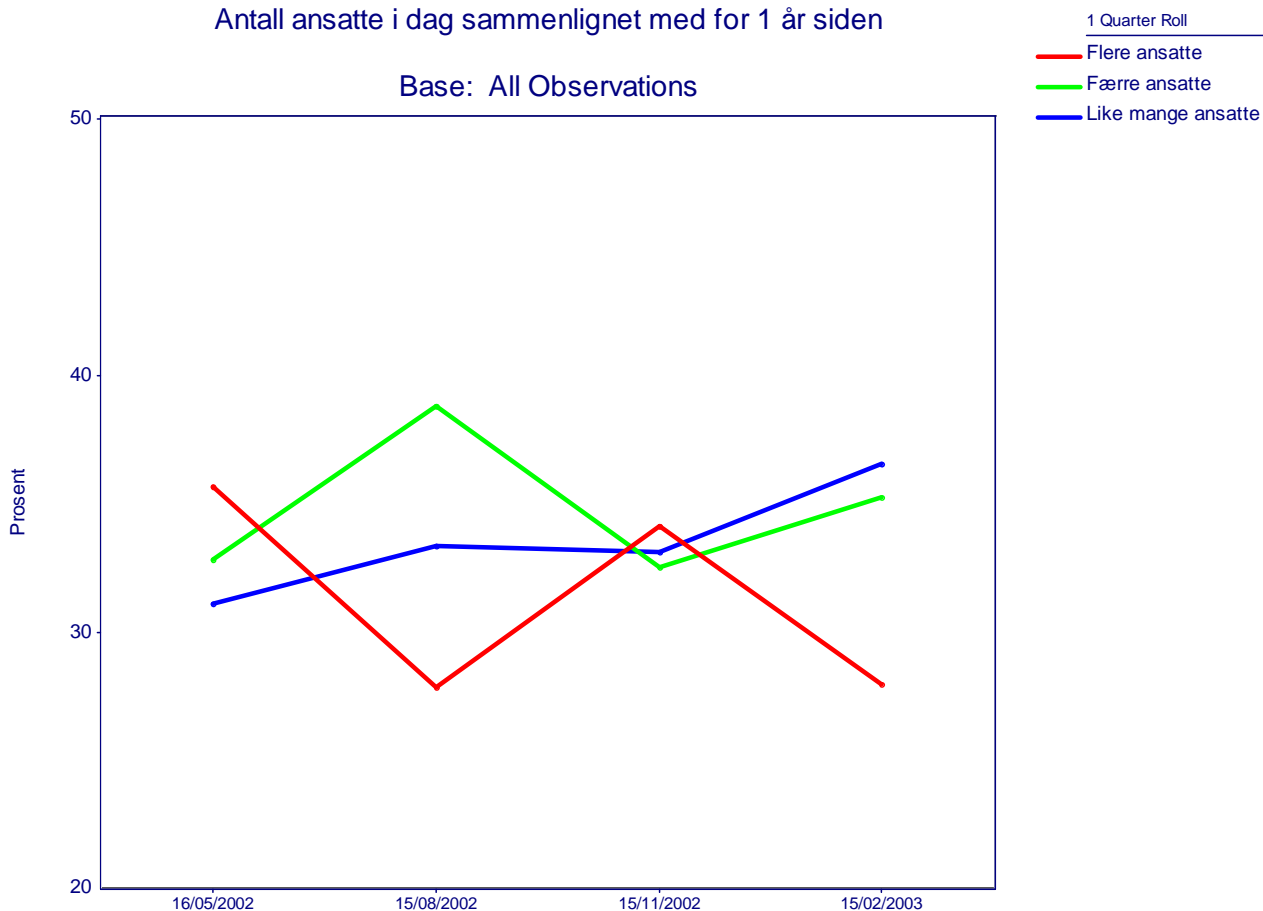
Indeksen angir differensen mellom andelen med svaret ”bedret lønnsomhet” og andelen ”svekket lønnsomhet”

Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 mnd			
		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Totalt		15,8	31,2
	Utvalg	301	300

Lønnsomhetsindeksen for neste 12 måneder indikerer at flere bedrifter venter en økning i lønnsomheten i 1. kvartal enn i 4. kvartal.

23. Sammenlignet med ett år tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, færre ansatte eller like mange ansatte?

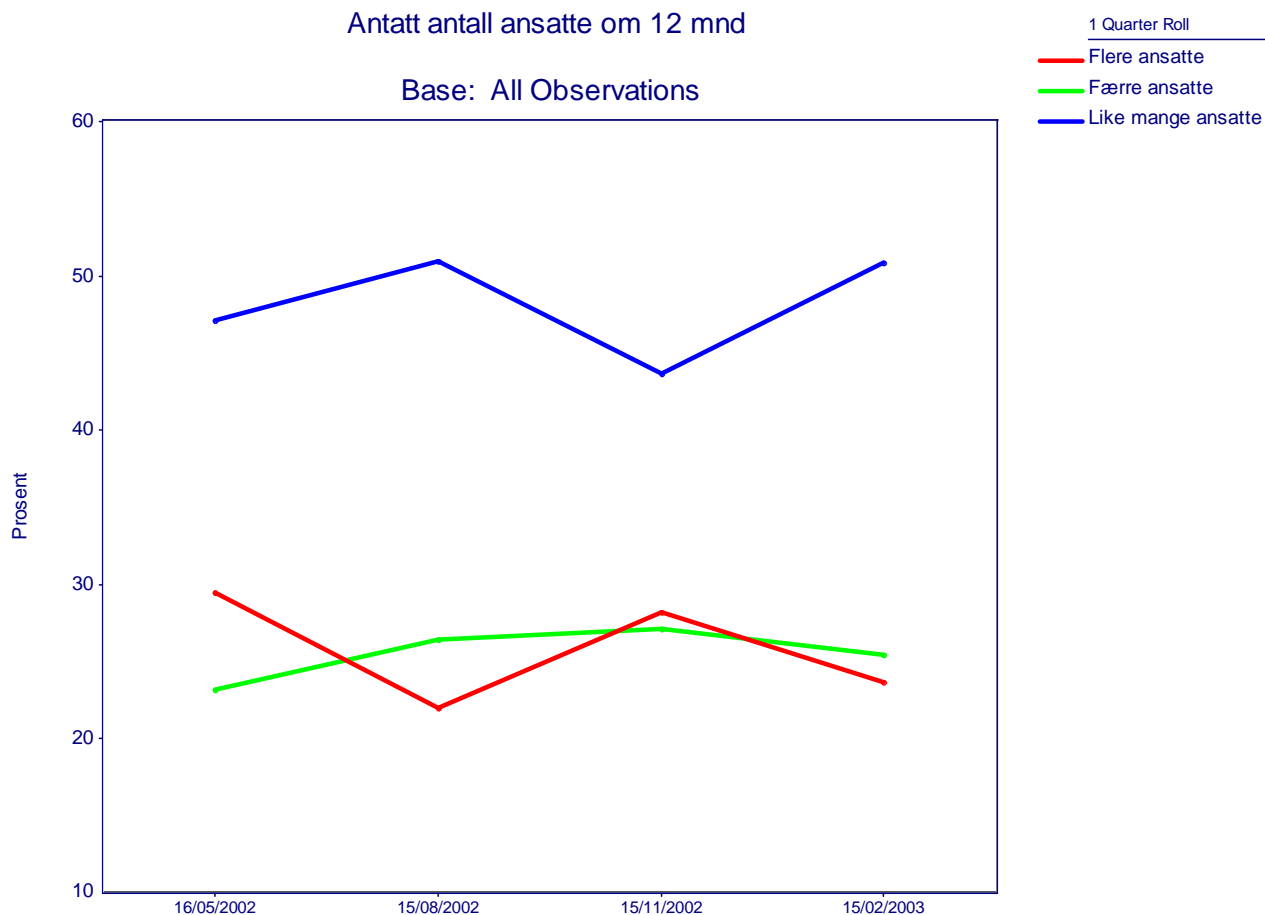
Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden

Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden			
		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Flere ansatte	Prosentandel	34,1	27,9
Færre ansatte	Prosentandel	32,5	35,2
Like mange ansatte	Prosentandel	33,1	36,5
	Utvalg	301	300

Andelen næringslivsledere som oppgir at bedriften har flere ansatte i dag enn for 12 måneder siden faller med 6,2 prosentpoeng, fra 34,1 prosentpoeng i 4. kvartal til 27,9 prosent i 1. kvartal. Samtidig registrerer vi at andelen som oppgir færre ansatte og andelen som oppgir like mange ansatte øker noe, med henholdsvis 2,7 prosentpoeng (til 35,2 prosent) og 3,4 prosentpoeng (til 36,5 prosent).

24. Tror du bedriften om 12 mnd. vil ha flere ansatte enn i dag, færre ansatte eller like mange?

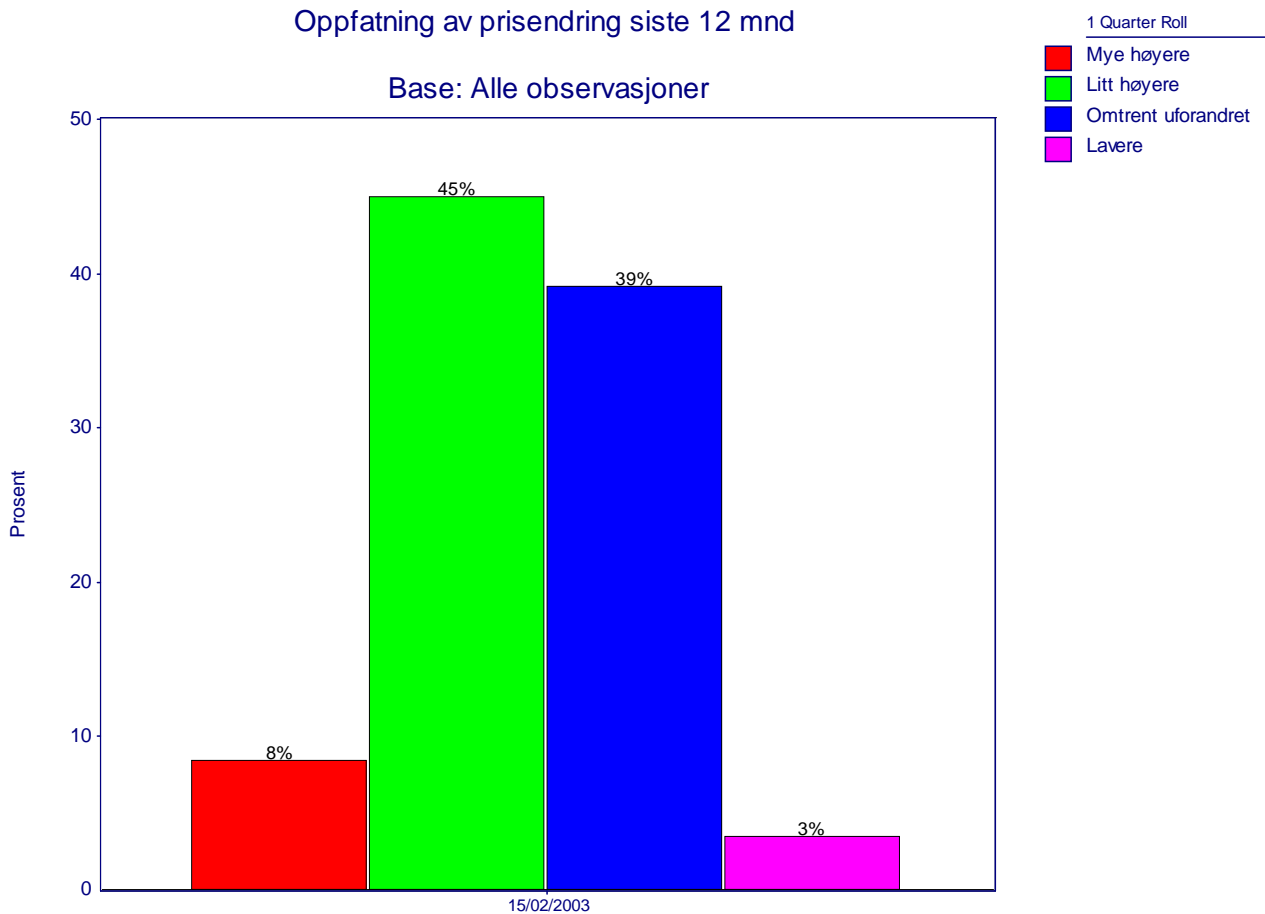

Antatt antall ansatte om 12 mnd		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Flere ansatte	Prosentandel	28,2	23,7
Færre ansatte	Prosentandel	27,1	25,4
Like mange ansatte	Prosentandel	43,7	50,9
	Utvalg	301	300

Et økende antall næringslivslederne planlegger å ha omtrent like mange ansatte i bedriften om 12 måneder som de har i dag. Andelen i 1. kvartal er på 50,9 prosent, opp 7,2 prosentpoeng fra 43,7 prosent i 4. kvartal. Samtidig synker andelen som antar at bedriften vil ha flere ansatte om 12 måneder med 4,5 prosentpoeng til 23,7 prosent i 1. kvartal. Andelen som antar at bedriften vil ha færre ansatte synker også noe.

Husholdningene:

25a. Sammenliknet med for 12 måneder siden, synes du prisene på varer og tjenester er mye høyere, litt høyere, om lag uforandret eller lavere?

Oppfatning av prisendring siste 12 mnd		
		1.kvartal 2003
Mye høyere	Prosentandel	8,4
Litt høyere	Prosentandel	45,0
Omtrent uforandret	Prosentandel	39,2
Lavere	Prosentandel	3,4
	Utvalg	1012

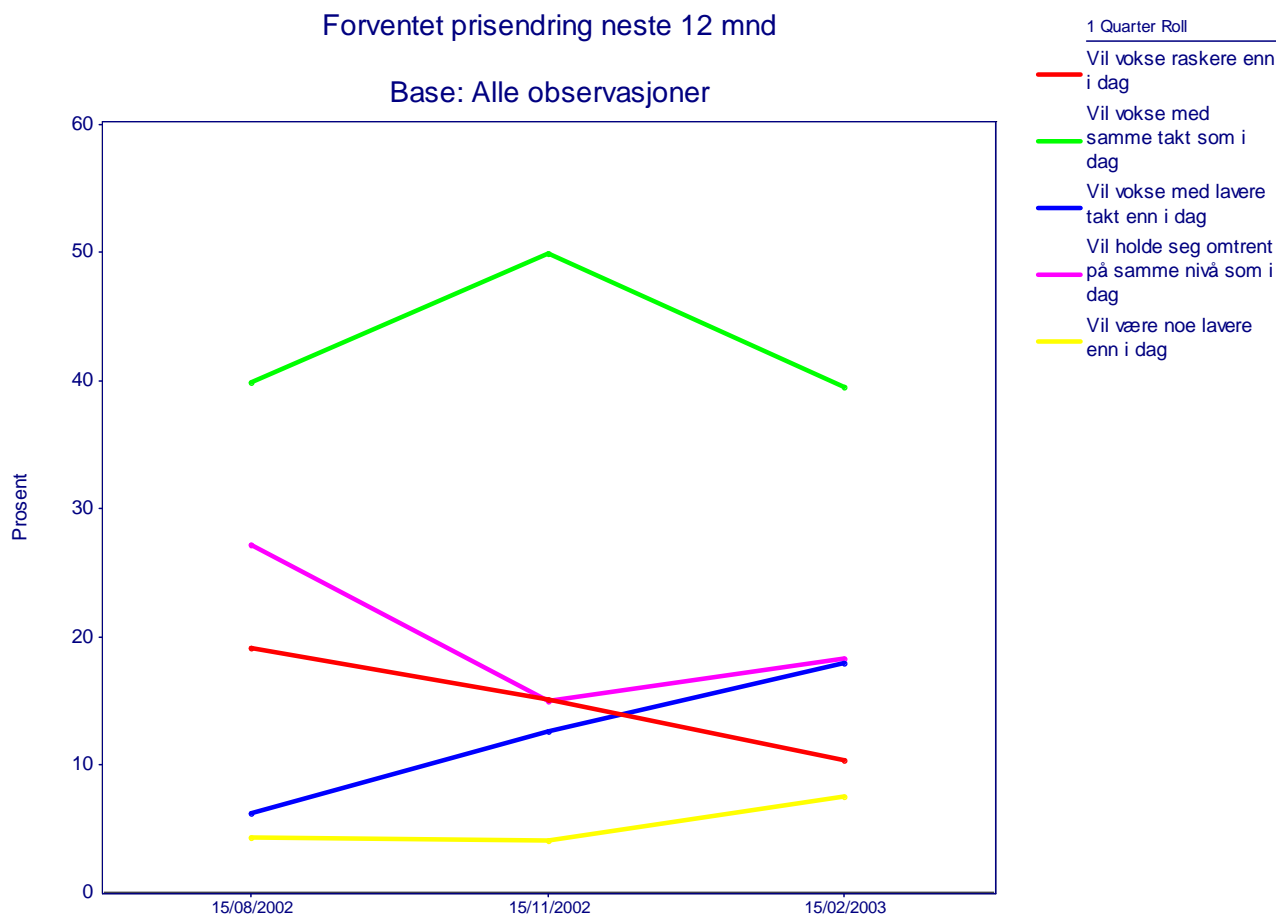
En flertall på 45 prosent av husholdningene synes i 1. kvartal at prisene på varer og tjenester er litt høyere i dag enn hva de var for 12 måneder siden. Nesten like mange, 39,2 prosent synes at prisene i dag er omtrent uforandret sammenlignet med prisene for et år siden.

25b. Omtrent hvor mye tror du prisene har endret seg målt i prosent?

Oppfatning av prisendring siste 12 mnd i prosent		
		1.kvartal 2003
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	3,3
	Utvalg	660

Den gjennomsnittelige verdien for oppfattet prisendring i prosent siste 12 måneder blant husholdningene er 3,3 prosent.

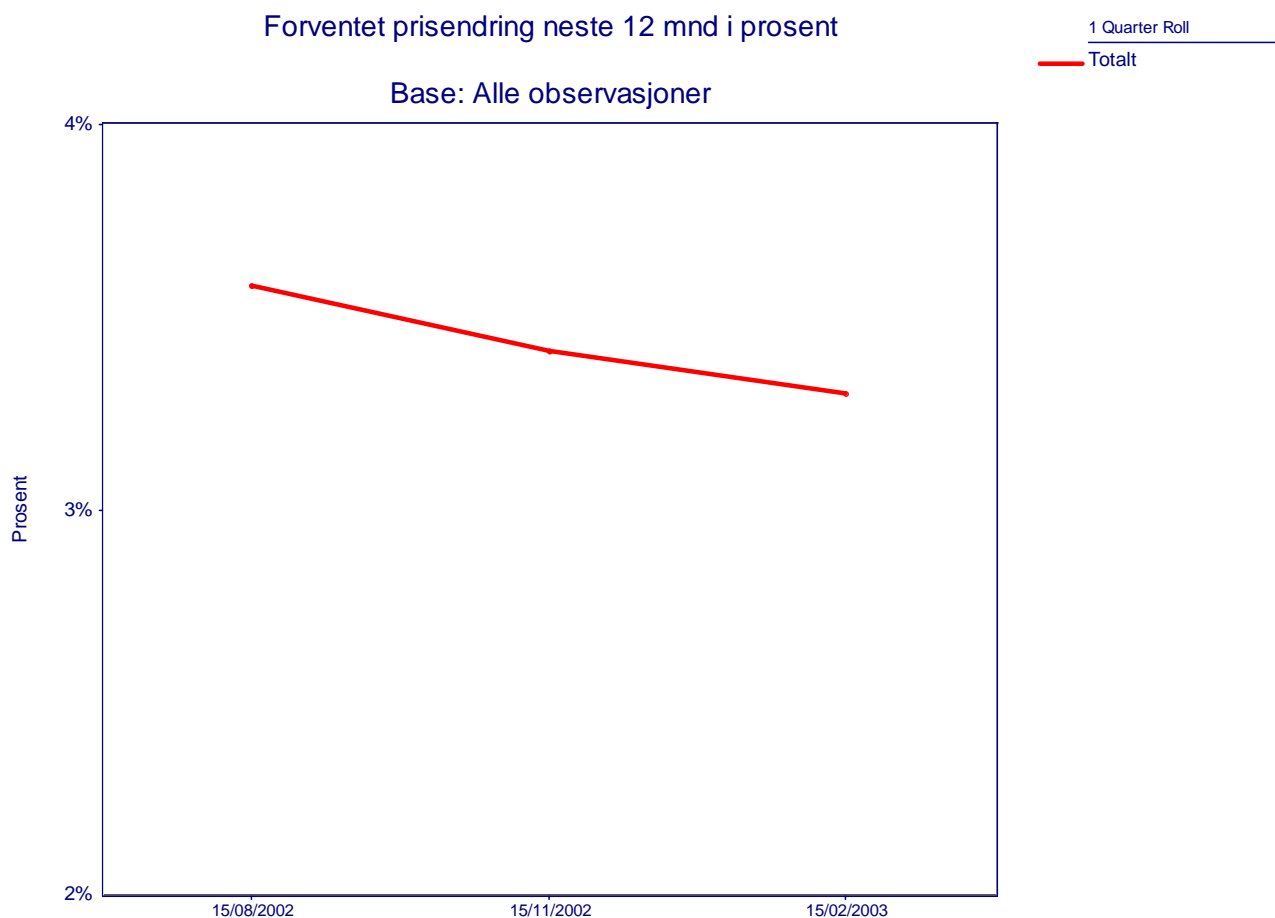
26a. Tror du i løpet av de neste 12 månedene at prisene vil vokse raskere enn i dag, vokse med samme takt som i dag, vokse, men saktere enn i dag, være uendret eller være noe lavere enn i dag?

Forventet prisendring neste 12 mnd		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Vil vokse raskere enn i dag	Prosentandel	15,1	10,4
Vil vokse med samme takt som i dag	Prosentandel	49,9	39,5
Vil vokse med lavere takt enn i dag	Prosentandel	12,6	18,0
Vil holde seg omtrent på samme nivå	Prosentandel	15,0	18,3
Vil være noe lavere enn i dag	Prosentandel	4,1	7,5
	Utvalg	1017	1012

Et flertall på 39,5 prosent av husholdningene forventer i 1. kvartal at prisene på varer og tjenester i Norge skal vokse med samme takt de neste 12 månedene som i dag. Dette er ned 10,4 prosentpoeng sammenlignet med 4. kvartal. Vi registrer samtidig at andelen som forventer at prisene vil vokse med lavere takt enn i dag eller holde seg omtrent uforandret øker med henholdsvis 5,4 prosentpoeng (til 18,0 prosent) og 3,3 prosentpoeng (til 18,3 prosent). 10,4 prosent tror at prisene vil vokse raskere enn i dag og 7,5 prosent tror at prisene vil bli lavere enn i dag.

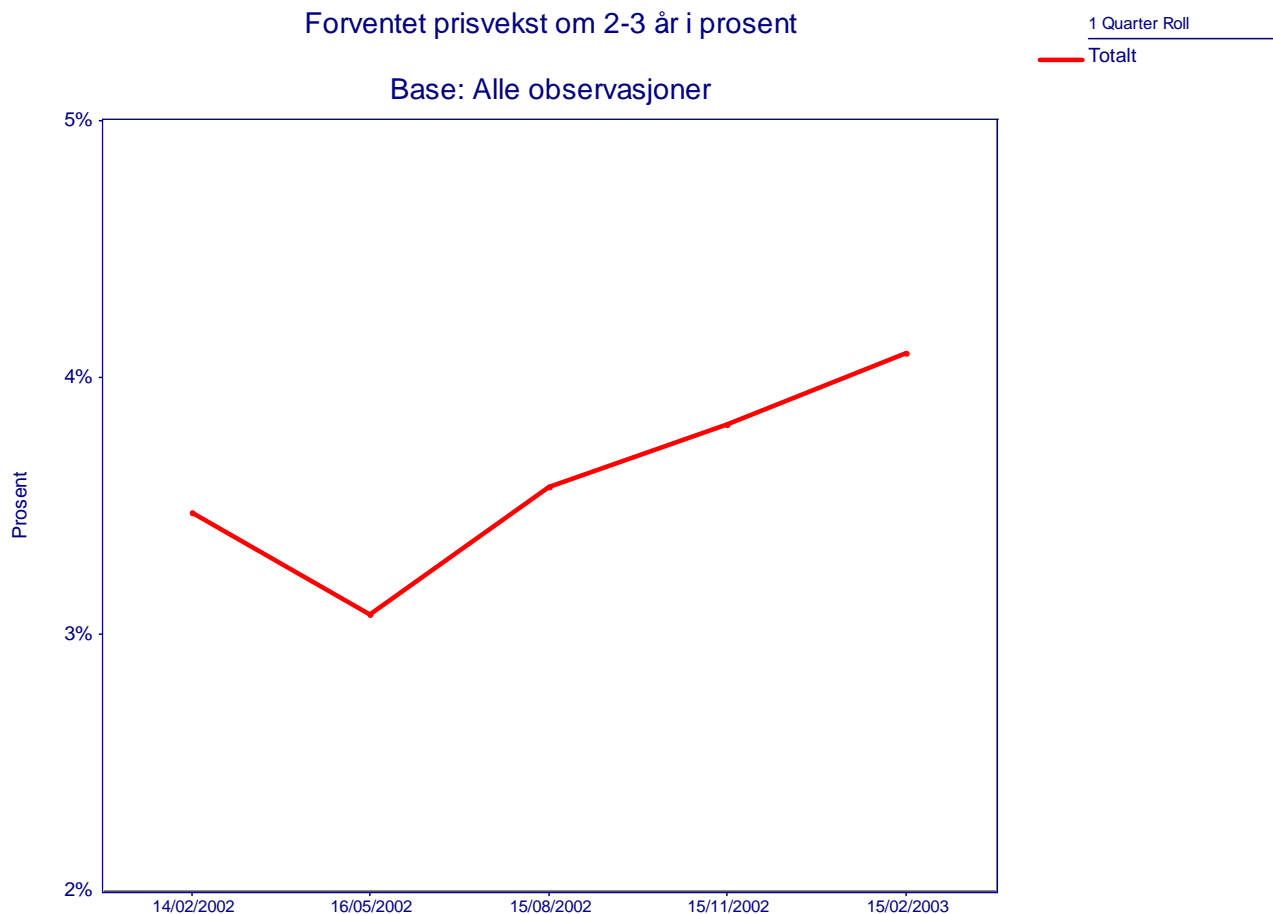
26b. Sammenliknet med dagens prisnivå, hvor mange prosent tror du prisene kommer til å stige de nærmeste 12 månedene?

Forventet prisendring neste 12 mnd i prosent			
		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	3,4	3,3
	Utvalg	741	725

Den gjennomsnittelige verdien for forventet prisendring i prosent neste 12 måneder blant husholdningene har falt med 0,1 prosentpoeng, fra 3,4 prosent i 4. kvartal til 3,3 prosent i 1. kvartal.

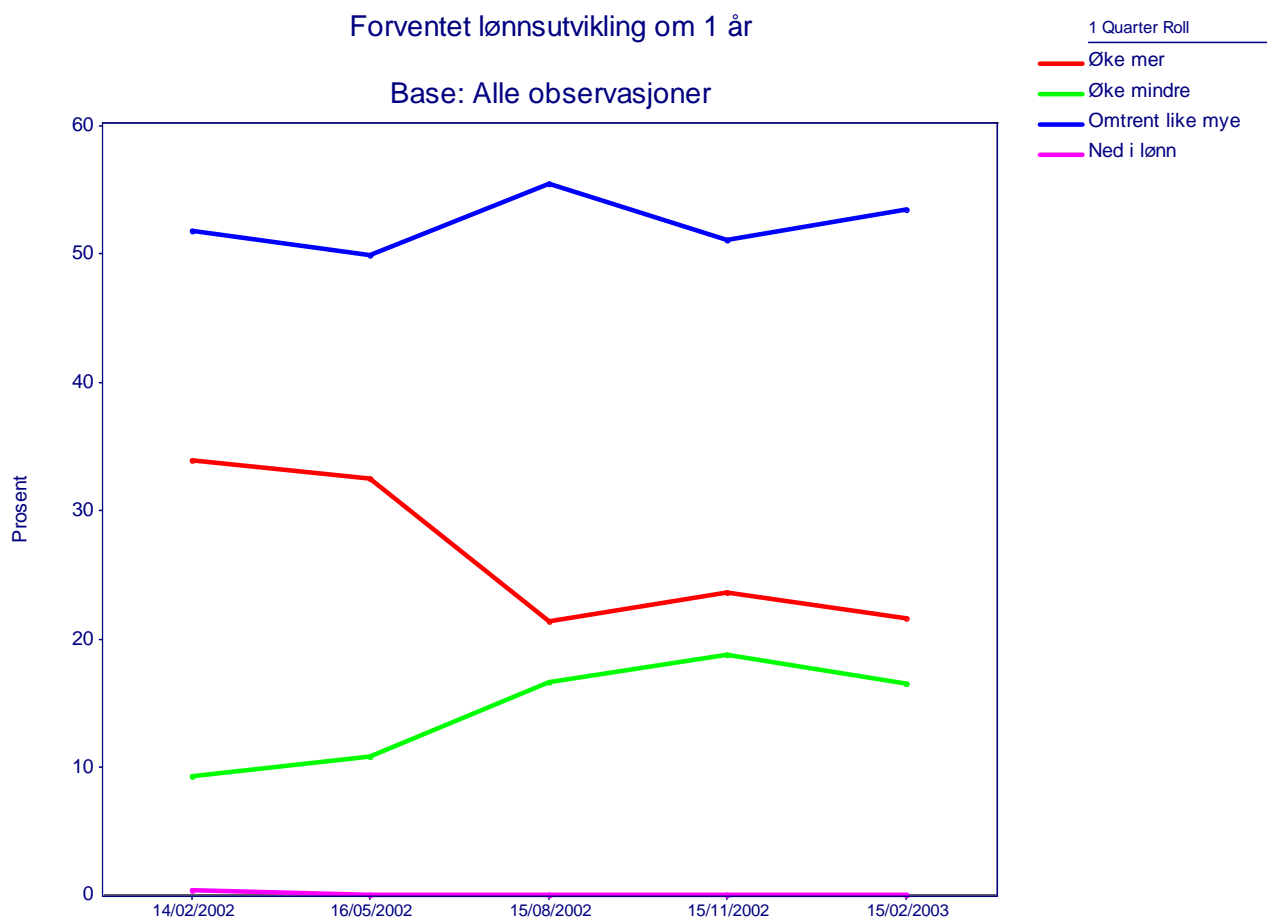
27. Hva tror du den generelle prisveksten blir om 2-3 år, målt i prosent?

Forventet prisvekst om 2-3 år i prosent			
	4.kvartal 2002	1.kvartal 2003	
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	3,8	4,1
	Utvalg	524	606

Gjennomsnittelig forventet årlig prisvekst om 2-3 år har økt fra 3,8 prosent i 4. kvartal til 4,1 prosent i 1. kvartal.

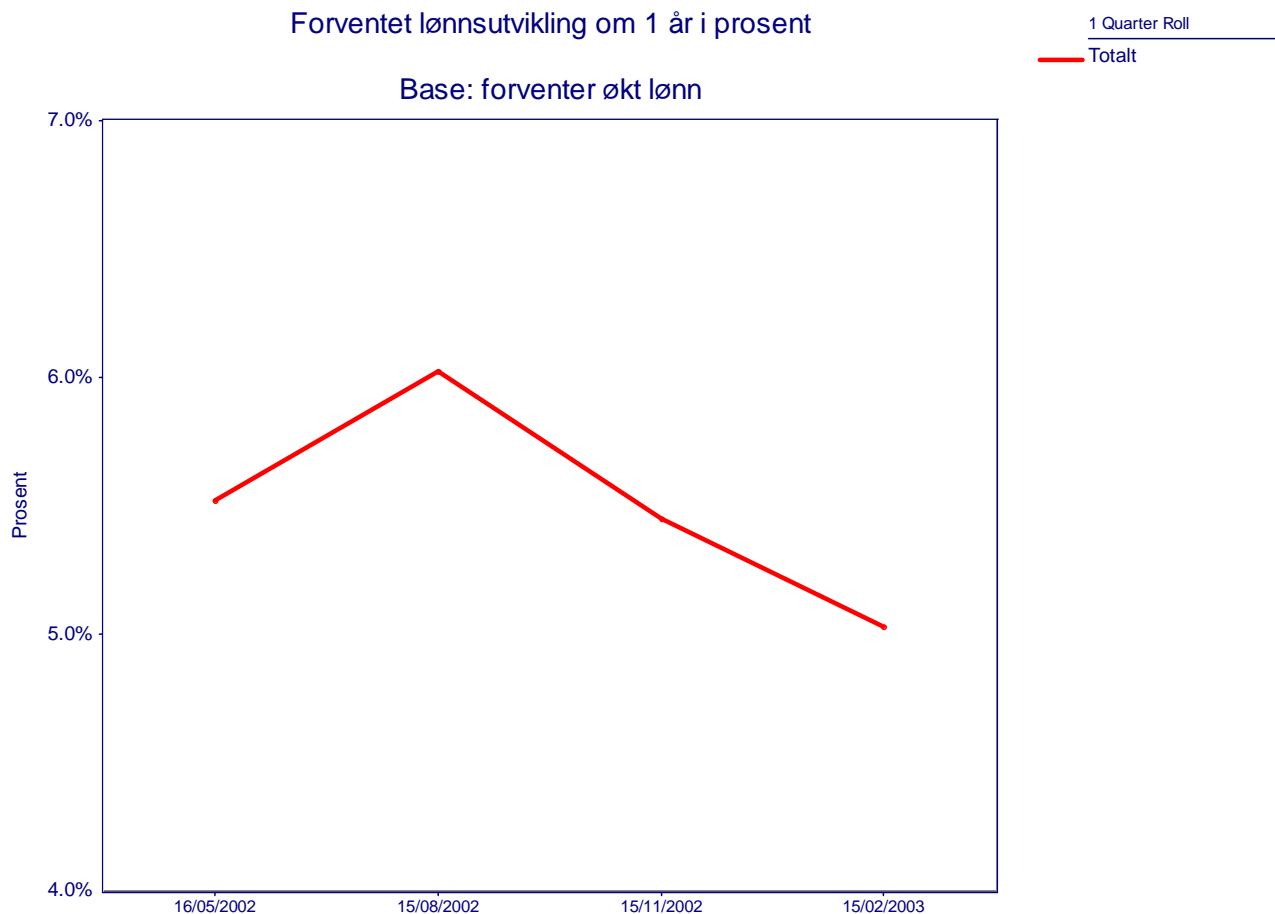
28a. Tror du at lønnen eller pensjonen din om ett år vil ha økt mer, mindre eller omtrent like mye som den har gjort de siste 12 månedene?

Forventet lønnsutvikling om 1 år		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Øke mer	Prosentandel	23,6	21,6
Øke mindre	Prosentandel	18,7	16,5
Omtrent like mye	Prosentandel	51,1	53,4
Ned i lønn	Prosentandel	0,0	0,0
	Utvalg	1017	1012

Et klart flertall av husholdningene (53,4 prosent) forventer at lønnen deres vil øke omtrent like mye de neste 12 månedene som den har gjort de siste 12 månedene. Dette er en liten økning fra forrige kvartal. Andelen som forventer at lønnen deres skal øke mer eller mindre har samtidig falt med henholdsvis 2,0 prosentpoeng (til 21,6 prosent) og 2,2 prosentpoeng (til 16,5 prosent). Ingen forventer at de skal gå ned i lønn.

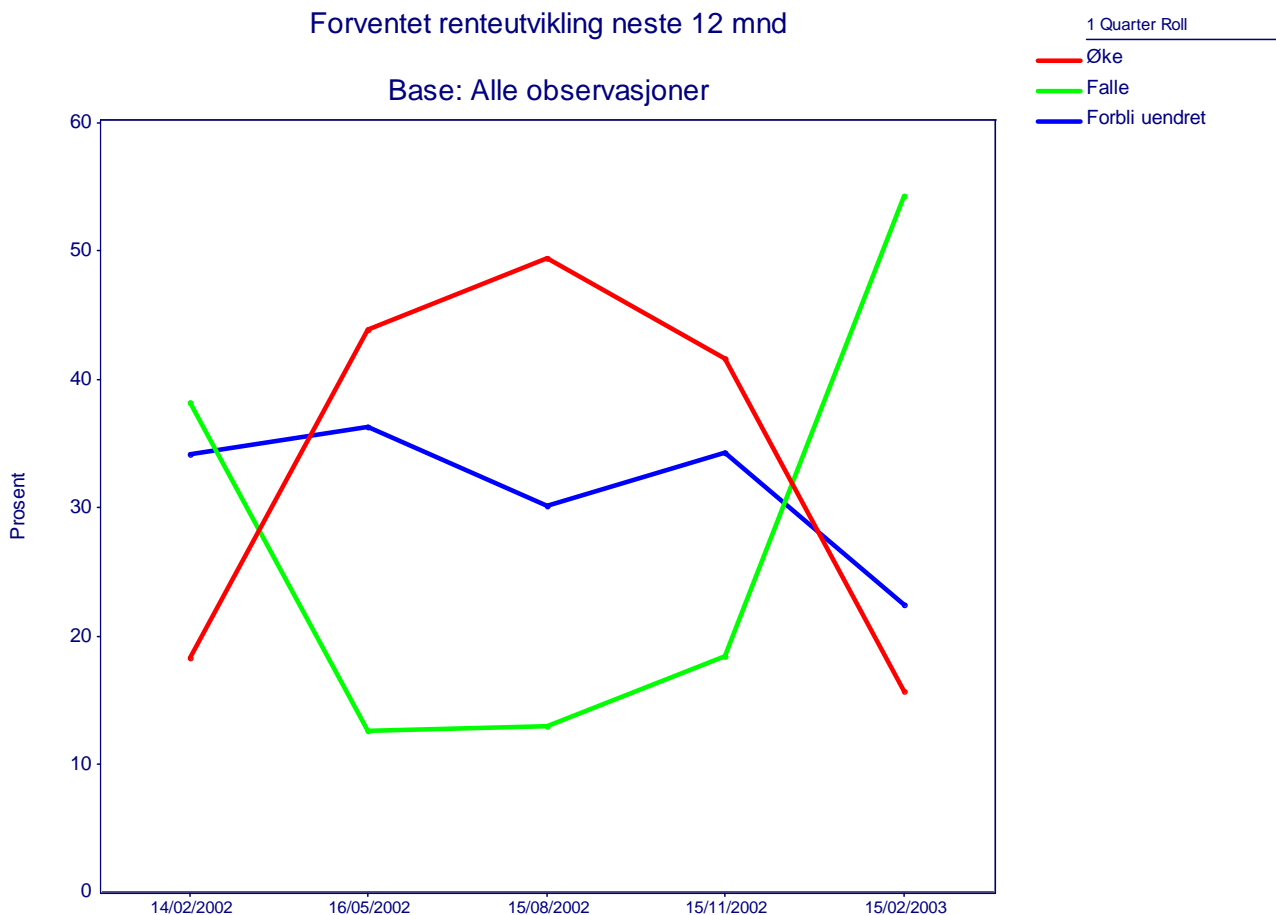
28b. Omtrent hvor mye tilsvarer den forventede økningen i prosent?

Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
		Totalt	Gjennomsnittlig verdi
	Utvalg	647	643

Den gjennomsnittelige forventede lønnsøkning neste 12 måneder blant husholdningene har falt med ett halvt prosentpoeng, fra 5,5 prosent i 4. kvartal til 5,0 prosent i 1. kvartal.

29. Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?

Forventet renteutvikling neste 12 mnd			
		4.kvartal 2002	1.kvartal 2003
Øke	Prosentandel	41,6	15,7
Falle	Prosentandel	18,4	54,3
Forbli uendret	Prosentandel	34,3	22,4
	Utvalg	1017	1012

Det er en markant endring i husholdningenes renteforventninger neste 12 måneder. 54,3 prosent av husholdningene tror at nivået på innskudds- og lånerentene vil være lavere om 12 måneder. I 4 kvartal var denne andelen bare 18,4 prosent. Andelen som tror på økt rentenivå er redusert med 25,9 prosentpoeng fra 4. kvartal til 1. kvartal. I samme periode har det også vært en nedgang i andelen som forventer uendret rentenivå om 12 måneder..